

6

Tijd voor Taal accent

Spelling



 van in

Werkschrift

Tijd
voor
Taal **accent**

Spelling

Werkschrift 6

Filip Casier

Coördinatie

Jan Seys

Pieter Van Biervliet

Met medewerking van

Maarten Dumoulin

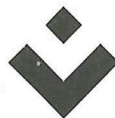
Myriam Monstrey

Herlinde Roose

Stijn Storme

Annelore Tanghe

Peter Willems



VAN IN

Tijd voor Taal accent – Spelling 6

- werkschrift
- werkschrift correctiesleutel
- Z-schrift
- Z-schrift correctiesleutel
- stappenboek
- Z-blok
- handleiding met cd
- oefenkaarten
- wandplaten

Tijd voor Taal accent – Spelling – Werkschrift 6

Filip Casier

met medewerking van: Maarten Dumoulin, Myriam Monstrey, Herlinde Roose, Stijn Storme, Annelore Tanghe, Peter Willems

Coördinatie: Jan Seys, Pieter Van Biervliet

Omslag: Nancy Kers

Illustraties: Wim De Blende

Lay-out: CAT, Lieve Lenaerts

Zetwerk: Lieve Lenaerts

Fotokopieerapparaten zijn algemeen verspreid en vele mensen maken er haast onnadenkend gebruik van voor allerlei doeleinden.

Jammer genoeg ontstaan boeken niet met hetzelfde gemak als kopieën

Boeken samenstellen kost veel inzet, tijd en geld.

De vergoeding van de auteurs en van iedereen die bij het maken en verhandelen van boeken betrokken is, komt voort uit de verkoop van die boeken.

In België beschermt de auteurswet de rechten van die mensen.

Wanneer u van boeken of van gedeelten eruit zonder toestemming kopieën maakt, buiten de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen, ontnemt u hen dus een stuk van die vergoeding.

Daarom vragen auteurs en uitgevers u beschermde teksten niet zonder schriftelijke toelating te kopiëren

buiten de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen.

Verdere informatie over kopieerrechten en de wetgeving met betrekking tot reproductie vindt u op www.reprobel.be.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de relevante auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Diegenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich tot de uitgever te melden.

© Uitgeverij Van In, Wommelgem, 2013

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Eerste druk, achtste bijdruk 2020

ISBN 978-90-306-5600-5

D/2013/0078/12

Art. 513810/09

NUR 191



1 Je herhaalt de inhoud van de voorbije leerjaren.

de **actualiteit**



de/het **circus**



de **ideeën**



onmiddellijk



Sint-Niklaas



het **winkelcentrum**



de **auto's**



de **commissaris**



Italië



de **politie**



de **controle**



speciaal



het **restaurant**



het **café**



's avonds – 's Avonds



(het) **thuis**



fantastisch



de **knieën**

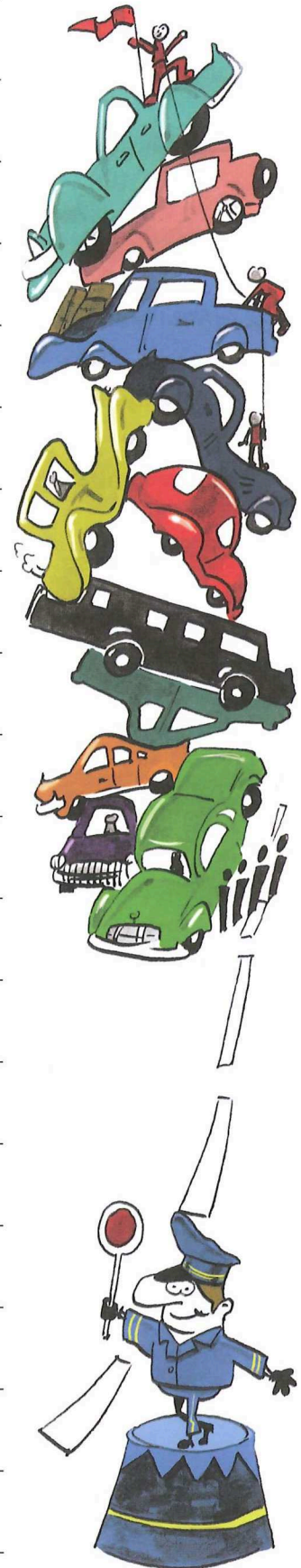


bijvoorbeeld – bv.



de **radio**





1 Je herhaalt de inhouden van de voorbije leerjaren.

de fabrikant



het diploma



de snelheid



het station



ontdekken



(de) lichtjes



Nieuw-Zeeland



West-Vlaamse



nieuwsgierig



de televisie



de dinosaurus



de handtekening



de kapitein



het autootje



de illustraties



(het) akkoord



de professor



de mama's



het theater



januari





de detective	de miniatuur	de piramide	biologisch
het ministerie	(het) ideaal	de maffia	India
de opinie	het individu	het stadion	de vitamine
de file	de indianen	het minimum	de dialogoog
(het) positief	de epidemie	de literatuur	de Amerikaan

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____



Zie spellingweter nr. _____ .



2 Zoek de woorden uit het woordpakket en schrijf ze correct op.

eimedipe = _____ udividni = _____
 aidni = _____ evitceted = _____
 elif = _____ enimativ = _____
 hcsigoloib = _____ nenaidni = _____
 ruutaretil = _____ ruutainim = _____

3 Schrijf de woorden alfabetisch.

ideaal – opinie – stadion – dialoog – Amerikaan

positief – minimum – ministerie – maffia – piramide

4 De schilder heeft vlekken gemaakt. Welke woorden zitten onder de verf?

ep _____	bi _____	eratuur _____
mi _____	positief _____	indi _____
mafi _____	ideaal _____	mir _____



5 Welk woord uit het woordpakket zoeken we?

Ik ben een groot Aziatisch land: _____

Wij leven in reservaten in de Verenigde Staten: _____

Atleten slikken mij om beter te presteren: _____

Ik ben een inwoner van het werelddeel dat ten westen van Europa ligt: _____

6 Schrijf de woorden in het meervoud.

detective: _____ Amerikaan: _____
 stadion: _____ piramide: _____
 dialoog: _____ file: _____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

Werkwoorden 1

- 1 Omcirkel in de volgende zinnen het onderwerp en zet de pv. tussen schuine strepen. Schrijf na de zin de infinitief en de stam.

Mijn buurman plaatst deze zomer zonnepanelen.

infinitief

stam

Heel wat mensen besteden veel geld aan ICT.

Mijn broer fietst elke dag drie kilometer naar school.

Volgende zomer trekt mijn oom met zijn fiets naar Spanje.

Elke dag beantwoordt de directeur meer dan veertig e-mails.

Het verkeer eist elk jaar veel te veel slachtoffers.

Mijn overgrootvader wordt volgende maand honderd jaar.

Draagt iedereen van de klas zijn fluojas op weg naar school?

Ik houd ervan om eens lekker lang te slapen op zondag!

We maken er dit schooljaar een supertof jaar van!

- 2 Vul in: t.t. of v.t.

'Dit is (___) meneer Stevens. Dit is (___) mevrouw Stevens.

En meneer en mevrouw Stevens hebben (___) een zontje dat Jacques Stevens heet. Hij wordt (___) Sjakie genoemd.

Dit is (___) Sjakie.

Dag, hoe gaat (___) 't? Hoe gaat (___) 't met jou? Allemaal goed?

Hij vindt (___) het leuk om kennis te maken. De hele familie woont (___) samen in een pieterklein houten huisje aan de rand van de stad.

Dat huisje was (___) natuurlijk niet groot genoeg voor zoveel mensen. Ze hadden (___) dan ook een heel moeilijk leven.

Er waren (___) maar twee kamers in het hele huisje. Er stond (___) maar één bed in.

Het bed hadden (___) ze aan de vier grootouders gegeven omdat die zo oud en moe waren (___).

Ze waren (___) zelfs heel moe. Ze kwamen (___) nooit uit hun bed. Opa Jakob en opoe Jakoba lagen (___) aan de ene kant en grootvader Willem en grootmoeder Willemina aan de andere kant.

→ Meneer en mevrouw Stevens met de kleine Sjakie sliepen (___) in de andere kamer, zomaar op matrassen op de grond.

's Zomers ging (___) dat nog wel. 's Winters blies (___) er een ijskoude wind de hele nacht door over de vloer. Dat was (___) verschrikkelijk.

En er was (___) geen denken aan om een beter huis te kopen, of een bed. Daar waren (___) ze te arm voor.'



(Uit: *Sjakie en de chocoldefabriek*, Roald Dahl)

3 Vul de juiste vorm van het werkwoord in. Als het werkwoord een persoonsvorm is, schrijf je het in de tegenwoordige tijd.

Zonnecollectoren

winnen Als alternatieve energiebron _____ zonne-energie steeds
 zijn meer aan betekenis. Die vorm van energieopwekking _____ nu nog
 kostbaarder dan andere energiebronnen en op dagen dat de zon niet
 schijnen/zijn _____, _____ de opbrengst gering. Om een grote
 kunnen/realiseren krachtcentrale te _____, zou
 moeten een terrein van vijf bij vijf kilometer met zonnecellen _____
 worden/uitrusten _____.
 worden In een fotonvoltaïsch systeem _____ zonne-energie direct in
 omzetten elektrische stroom _____ of het door de zon
 verwarmen _____ water direct voor de verwarming
 gebruiken _____.

zijn Voor kleine stroomverbruikers, zoals zakrekenmachines, horloges,
 enzovoort, _____ zonnecellen een uitstekend alternatief
 voor batterijen.

verkeren/zijn Experimenten met zonne-energieauto's en -vliegtuigen
 _____ nog in een ontwikkelingsstadium en _____
 verbinden met hoge kosten _____.

worden Zonne-energiesystemen _____ bij nieuwbouwprojecten
 toepassen _____ voor warmwatervoorziening en verwarming.



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 64. Zet eerst een kruisje.

de baby	de pyjama	bloednerveus	het symbool
de hyena	de perialty	het type	Egypte
het weekend	de hygiëne	het mysterie	de lolly
(de) ondergrondse	de hobby	sorry	typisch
olympische	de pony	de bond	het leed

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____

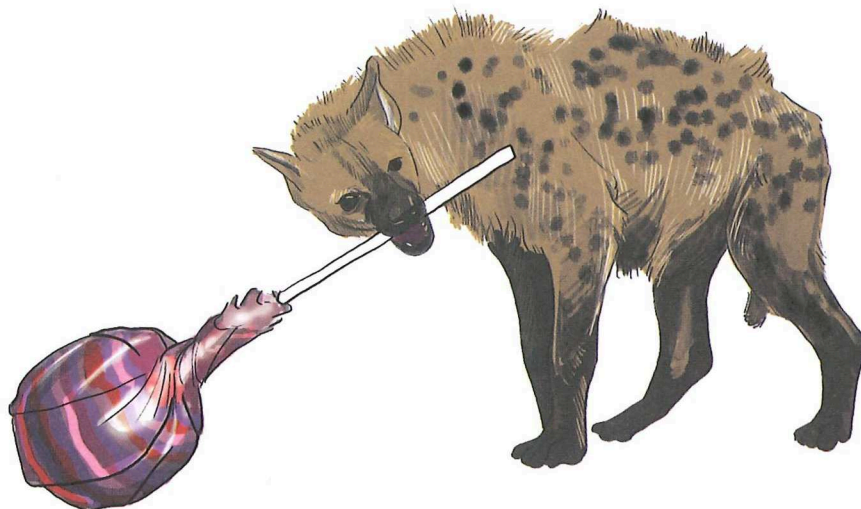


Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .



2 De letters staan door elkaar. Schrijf de woorden uit het woordpakket correct op.

llyo = _____	ynpo = _____
ieeyngh = _____	deel = _____
hcspmleiy = _____	aajpym = _____
sdnrgrdnnoeoe = _____	eeypgt = _____
yeeitsmr = _____	dnkweee = _____

3 Schrijf je het woord met *d* of *t*? Verleng. Schrijf daarna het woord correct op.

verban .	→	verban . en	→	verban .
verzorg .	→	_____	→	_____
deba .	→	_____	→	_____
gepul .	→	_____	→	_____
gron . slag	→	gron . en	→	_____
har . ste	→	_____	→	_____
li . maatschap	→	_____	→	_____

4 Ontcijfer het geheimschrift. Dit zal je zeker wat helpen: A = 3.

10 – 1 – 7 – 16 – 3 = _____

7 – 9 – 1 – 18 – 22 – 7 = _____

18 – 1 – 12 – 3 – 15 – 3 = _____

14 – 3 – 4 – 1 – 20 – 11 – 16 – 22 = _____

10 – 1 – 9 – 11 – 7 – 16 – 7 = _____

15 – 1 – 21 – 22 – 7 – 20 – 11 – 7 = _____



5 Maak met de aangeboden woorden uit de eerste en de tweede kolom nieuwe woorden.

pyjama •	• shampoo	_____
voetbal •	• bruin	_____
baby •	• huisje	_____
weekend •	• broek	_____
penalty •	• gewricht	_____
goud •	• trapper	_____
hand •	• bond	_____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

de **puppy** **blokkeerde** de **training** de **elementen**
 de **abonnee** **ingewikkeld** de **vleeseter** het **diner**
 de **trainer** **masseren** de **edelstenen** de **fossielen**
 trainen **geruststellend** **binnendringen** **depressief**
 de **cocktails** **integendeel** de **manschappen** de **waarnemingen**

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .



Zie spellingweter nr. _____ .



Zie spellingweter nr. _____ .

2 Schrijf de woorden uit het woordpakket correct op.

iaignrtn = _____	ypppu = _____
ertnian = _____	olsfeinse = _____
eeeemltn = _____	nidre = _____
ikcasltoc = _____	neenboa = _____
nirarte = _____	nneeeetlds = _____

3 Kleur in de onderstaande woorden de verdubbelingen groen en de verenkelingen rood.

wegens	verlopen	formulering	verkenning	relatie
illusie	vonnissen	regionale	verrukkelijk	propaganda

4 Welke woorden lees je tussen de trefwoorden van het woordenboek?

trainerscursus – depressies – trainingstijd – dinerpauze – juffrouw – molenstenen

judoband en juut: _____

trainingsprogramma en transistor: _____

mok en mondholte: _____

denvorm en derdehalf: _____

tovenares en trainingspak: _____

dikwijls en directiekeet: _____



5 Hier is inspecteur Morse. Probeer de woorden te ontcijferen. Vraag de code aan je leerkracht!

- / . - / . - / .. / - . / . / . - . _____

.. / - . / -- / . / . / -- / .. / - - / - - / . / . - . / - .. _____

- . - / --- / - . - / - - / - / - / .. / . - . / ... _____

Zet zelf nog meer woorden om in morsecode en laat ze ontcijferen door je medeleerlingen. Je mag ook woorden uit vorige pakketten kiezen.

6 Rangschik de woorden naar het aantal klankgroepen.

hulptrainer – maretakken – stotteren – trainingsstage – ogenblikkelijk – negeren – meditatie – programma – lettergrepen – grammofoonplaten

drie klankgroepen

vier klankgroepen

vijf klankgroepen

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

Werkwoorden 2

- 1 Omcirkel in de volgende zinnen het onderwerp en zet de pv. tussen schuine strepen. Schrijf na de zin de infinitief en de stam.

	infinitief	stam
De juf beantwoordde de bizarre vraag op een schitterende manier.	_____	_____
In 1986 speelden de Rode Duivels de halve finale op het wereldkampioenschap in Mexico.	_____	_____
Op het verjaardagsfeestje van Doga was het supergezellig.	_____	_____
Mama bracht lekkere dingen mee van de supermarkt.	_____	_____
Ik vond het vijfde leerjaar een moeilijk leerjaar.	_____	_____
De leerlingenraad toonde de mooie initiatieven aan het leerkrachtenteam.	_____	_____
Gisteren vergat ik mijn huistaak te maken.	_____	_____
Wij gingen vorige zomer naar Toscane op reis.	_____	_____

- 2 Schrijf de onderstreepte woorden op de juiste plaats in het rooster. Gebruik hiervoor je werkwoordschema!

“Ik snap nog steeds niet hoe jullie de twee knapste meisjes uit ons jaar weten te krijgen”, mompelde Daan terwijl ze naar beneden gingen.

“Onweerstaanbare charme”, zei Ron somber, terwijl hij wat losse draadjes uit zijn manchetten trok. De leerlingenkamer maakte een vreemde indruk nu er mensen rondliepen die gekleed waren in allerlei verschillende kleuren, in plaats van in de gebruikelijke massa zwart. Parvati wachtte Harry onder aan de trap op en ze zag er heel knap uit.

(Uit: *Harry Potter en de vuurbeker*, J.K. Rowling)

pv.?					
JA				NEE	
t.t.?		v.t.?			
Hoor je <i>t</i> achteraan?		Is er klankverandering?			
NEE	JA	NEE		JA	
Doe gewoon.	Vervang door 'werken'. stam of stam + <i>t</i>	Hoor je <i>de(n)</i> ? Vervang door <i>spelen</i> . stam + <i>de(n)</i>	Hoor je <i>te(n)</i> ? Vervang door <i>werken</i> . stam + <i>te(n)</i>	Doe gewoon.	Doe gewoon.

3 Vul de juiste vorm van het werkwoord in. Als het werkwoord een persoonsvorm is, schrijf je het in de verleden tijd.

Juffrouw Lien _____ (kijken) op haar horloge,
 _____ (slaan) het boek voor haar op de metalen
 lessenaar met een klap dicht en _____ (opstaan).
 “Zo,” _____ (zeggen) ze, “genoeg over Karel de Grote
 voor vandaag.”

Nikki _____ (gluren) door het raam naar de klok
 op de kerktoren.

Het _____ (zijn) vijf voor twaalf.

“Mooi”, _____ (juichen) ze. “Geen huiswerk vanmiddag! Kan ik lekker in het Vrijbos
 gaan spelen na de worsteltrai...”

“Neem jullie schoolagenda”, _____ (zeggen) juffrouw Lien.

“O néé ...”, _____ (kreunen) Nikki.

De bel _____ (gaan).

Juffrouw Lien _____ (nemen) een pijpje krijt en _____ (beginnen) op het
 bord te schrijven.

“Noteer”, _____ (bevelen) ze.

“Verdomme!”, _____ (vloeken) Marten achter Nikki’s rug. “Straks kan ik niet gaan
 oefenen met mijn motorfiets.”

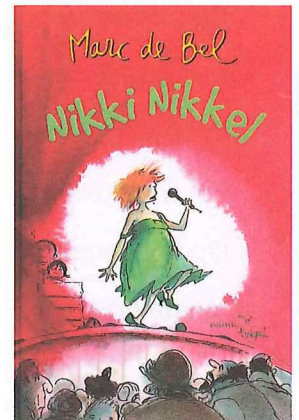
“Stilte!”, _____ (eisen) juffrouw Lien en _____ (leggen) het pijpje weer
 netjes in het bakje.

“Donderdag 23 juni: test muziek (zang en blokfluit)”, _____ (lezen) Nikki.

“Maar dat is morgen al, juf”, _____ (merken) iemand voorzichtig op.

“Inderdaad”, _____ (beamen) de onderwijzeres.

“Dan moet ik tegen vanavond zien ziek te worden”, _____ (zuchten) Nikki.



(Uit: *Nikki Nikkel*, Marc De Bel)

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 64. Zet eerst een kruisje.

het bureau	de overdracht	de route	(de) militair
wanhopig	het politiebureau	de souvenirs	populair
het cadeautje	de nota	de limousine	de echtgenote
de documentaire	het cadeau	de mayonaise	het niveau
de anekdote	(de) parlementair	de journalist	enthousiast

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____

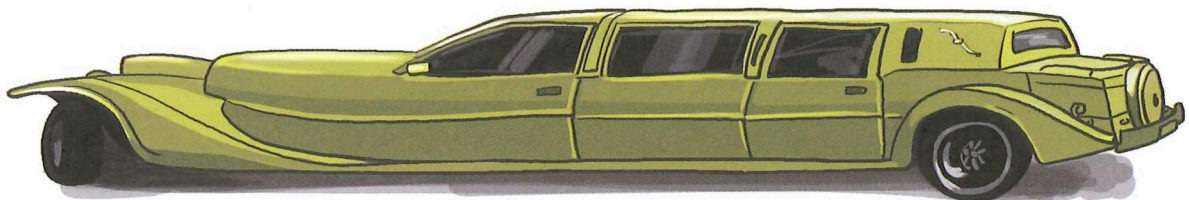


Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .



2 Je krijgt een of meer medeklinkers.
Vul de letters aan zodat je een woord uit het woordpakket kunt vormen.

..l.....r...	_____	..m....n..	_____
..d...	_____	..r..m.....	_____
.n....s....	_____	..n..p.g	_____
.....n..s	_____	...r.r....	_____
..d...t..	_____	.n.....	_____

3 Kleur in de onderstaande woorden de verenkelingen rood. Schrijf het woord daarna over.

choco	_____	roman	_____
horloge	_____	porie	_____
motie	_____	procent	_____
elektronen	_____	biologisch	_____
uitgenodigd	_____	problematiek	_____

4 Zoek de woorden uit het woordpakket, kleur ze en schrijf ze dan correct op.

fdkjdocumentaireeueujulimousinecvbnanekdoteryzymayonaiserehsshshsouverenismqkdfkdniveau
rereaztraenotajkdjrouteziprz

5 Noteer alle woorden die in het kader verborgen zitten (⇔ en ⇕).

Z	A	T	O	N	E	R	T	U	I
R	N	P	R	I	S	D	F	G	H
I	E	J	I	V	K	L	M	W	X
A	K	C	A	E	T	U	O	R	U
L	D	N	T	A	V	B	P	O	I
U	O	Y	I	U	A	E	R	U	B
P	T	T	L	R	E	Z	A	Q	S
O	E	S	I	A	N	O	Y	A	M
P	S	D	M	F	G	H	J	K	I
T	S	I	L	A	N	R	U	O	J

6 Rangschik alfabetisch.
militairen – enthousiasme – douche – echtgenote – journaal – mayonaisepot
– journalistiek – enthousiasteling



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

Mijn identiteitskaart

Mijn naam is _____

Straat: _____

Gemeente: _____

Die gemeente ligt in de provincie _____

en in het land _____

Nationaliteit: _____

De taal die ik spreek is _____

Ik ben geboren op _____

en ik ben dit jaar jarig op een _____

Joepie, binnenkort is het vakantie, nl. de _____

en dan vieren we _____

Welke woorden moet je met een hoofdletter schrijven?

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

Alle eigennamen schrijf je met een hoofdletter, uitgezonderd bij:

- wekdagen (maandag, dinsdag ...)
- maanden (januari, februari ...)
- seizoenen (herfst, winter ...)
- windrichtingen (noordoosten ...)



Zie spellingweter nr. _____ .

1 Schrijf het nummer van de passende regel die zegt waarom we een hoofdletter schrijven.

Brugge (...) dankt haar ontstaan aan een militaire vesting, gebouwd door de graaf van Vlaanderen (...), zeker niet vroeger dan 860-870, tegen de invallen van de Noormannen, en voor het eerst vermeld in 892.

De (...) graaf, Boudewijn (...) II, neemt in 892 de abdij van Arras (...) in. De (...) Franse (...) koning komt met een leger af, maar de graaf trekt zich terug in de vesting van Brugge (...).

De (...) koning staakt de achtervolging. De (...) Noormannen vallen Gent (...) aan in de 2de helft van de 9de eeuw. De (...) monniken vluchten naar Sint-Wandrille (...) in Normandië (...). Hun (...) goud en juwelen laten ze te Brugge (...) achter om het 50 jaar later bij de kanunniken van Sint-Donaas (...) te komen terugvragen. De (...) monniken aanzagen Brugge (...) als een veilige burcht. Dat (...) zijn geschiedkundige feiten: Brugge (...) beheerste als militaire vesting volkomen de inham van het Zwin (...) en dat wisten de Noormannen of Vikingen ook.

(Uit: didactische uitstap schooljeugd Brugge)

2 Schrijf de zinnen over. Gebruik hoofdletters waar nodig.

hasselt is de hoofdstad van de provincie limburg.
er zijn een aantal oost-europese landen tot de EU toegetreden.
in het ieperse liggen er heel wat engelse en duitse soldaten.
andere namen voor god zijn jahwe en allah.
de rhône, de seine en de garonne zijn grote franse rivieren.



3 Schrijf bij de omschrijving het passende woord.

Let op! Niet alle woorden moeten met een hoofdletter geschreven worden.

De oorlog die duurde van 1914 tot 1918: _____

De dag van de week waarop men rust: _____

De geschiedenisperiode die duurde van ong. 500 tot 1500: _____

Op deze dag zoeken de kinderen chocolade-eieren: _____

Deze periode duurt van 21 maart tot 21 juni: _____

Op deze dag worden alle overleden mensen herdacht: _____

Het gebergte dat de grens vormt tussen Frankrijk en Spanje: _____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

positieve	ideale	het pensioen	de positie
de files	het ticket	het milieu	de kampioen
de subsidie	de politiek	definitief	de crisis
de ingenieur	het risico	kritisch	(de) religieuze
artistiek	het instituut	serieus	de realiteit

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____



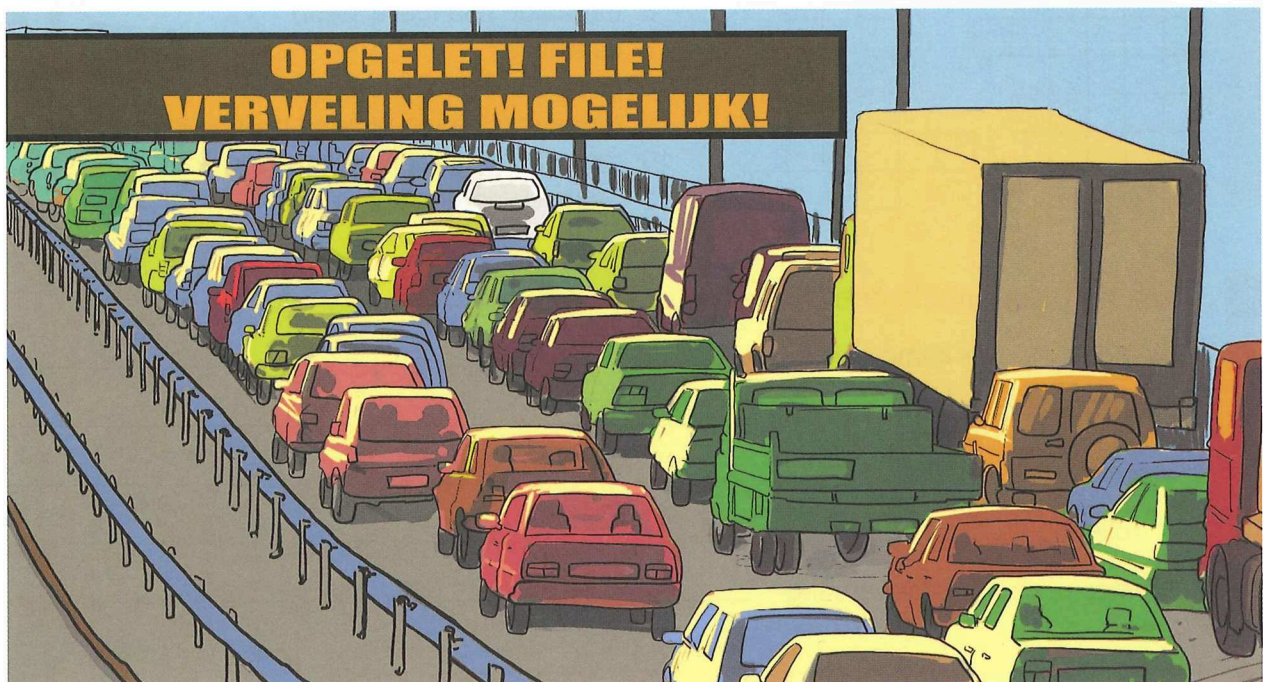
Zie spellingweter nr. _____.

Woorden net als _____

_____	_____	_____
_____	_____	_____



Zie spellingweter nr. _____.



2 Vul de woorden aan zodat je een woord uit het woordpakket krijgt.

..t..t... _____t _____
s _____t... _____
s _____ ...t.s... _____
s _____ ...s..... _____

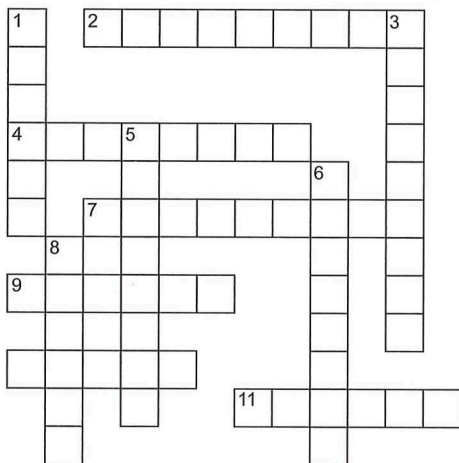
3 Rangschik de woorden alfabetisch.

positieve – pensioen – positie – politiek – milieu – kritisch

4 Maak met de lettergrepen woorden uit het woordpakket.
 De eerste lettergreep van de woorden staat in vetjes.

li	kri	ti	pi	po	gi	ri	ze	ar	oen
si	tie	ve	eus	re	eu	kam	stiek	tisch	se

5 Vul het kruiswoordraadsel met woorden uit het woordpakket.



- 1 plaatsbewijs
- 2 technoloog
- 3 het werkelijk zijn
- 4 overwinnaar van een wedstrijd
- 5 uitkering die men krijgt wanneer men te oud geworden is om nog te werken
- 6 bepaalde financiële steun
- 7 instelling
- 8 gevaar voor schade of verlies
- 9 omgeving waarin iemand thuishoort
- 10 rijen van achter elkaar staande voertuigen
- 11 periode van ernstige stoornis



6 Maak met de aangeboden woorden een nieuw woord.

toegangs •	• kampioen	_____
milieu •	• ticket	_____
wereld •	• files	_____
olie •	• crisis	_____
monster •	• bescherming	_____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

eventueel	de propaganda	de vertaling	uitermate
genoemde	seksuele	het testament	(het) negatief
individueel	de problematiek	voorheen	individuele
de atmosfeer	de organen	banale	eventuele
het toernooi	zodanig	het drama	seksueel

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



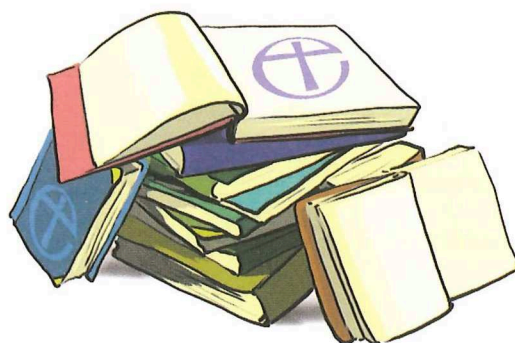
Zie spellingweter nr. _____.



Zie spellingweter nr. _____.



Zie spellingweter nr. _____.

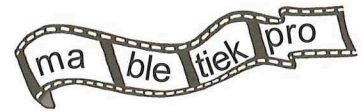
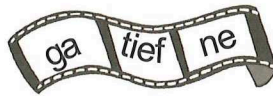
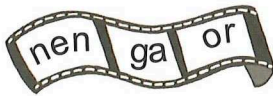


2 Maak met de letters in vetjes uit elke rij een woord uit het woordpakket.

o	e	a	r	m	i	s	f	e	t
t	e	e	e	n	l	v	b	e	u
m	e	o	e	z	e	g	d	u	n
r	n	e	k	o	l	o	e	h	v
e	u	n	e	e	l	v	t	m	e
a	g	r	n	t	f	w	e	e	i

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____

3 Maak met de lettergrepen een woord uit het woordpakket.



4 Vul aan met *ueel* en *uele*.

individ ✂: _____ act ✂: _____
 seks ✂: _____ rit ✂: _____

5 Geheimschrift

ab	cd	ef
gh	ij	kl
mn	op	qr
st		
yz	uv	
wx		

vis = < ◻ ∨

- 1 1 _____
- 2 2 _____
- 3 3 _____
- 4 4 _____
- 5 5 _____

6 Noteer het woord dat bij de verklaring past. Kies hieruit:
intellectueel – contractueel – mentaliteit – illegale – generatie

al de individuen van eenzelfde trap in een voortplantingsreeks: _____
 wijze van denken en voelen: _____
 op het verstand betrekking hebbend: _____
 onwettige, onrechtmatige, verboden: _____
 voortvloeiend uit, volgens het contract: _____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

Werkwoorden 3

1 Schrijf na de zin of de persoonsvorm in de tegenwoordige (t.t.) of verleden tijd (v.t.) staat en noteer ook de infinitief van de persoonsvorm.

De kerstvakantie nadert met rasse schreden. _____

Isara las een boek. _____

De kunstenaar werkte de hele nacht. _____

Opa en oma rustten op de bank. _____

De burens verhuizen in de kerstvakantie. _____

Wij mochten niet op het ijs. _____

→ Zus reed met haar fiets naar huis. _____

Mama bereidt het middagmaal. _____

Zijn neus bloedt hevig. _____

Hij bond zijn veters stevig vast. _____

2 Schrijf de werkwoorden in de tegenwoordige tijd en de verleden tijd. Houd rekening met het onderwerp.

infinitief

tegenwoordige tijd

verleden tijd

rijden

ik

ik

lopen

Kim

Kim

broeden

de kip

de kip

zeggen

de juf

de juf

varen

het schip

het schip

zetten

jij

jij

maken

jullie

jullie

praten

mama

mama

eten

wij

wij

landen

de raket

de raket

→ doen

zus

zus

opstaan

papa

papa

kammen

de ruiter

de ruiter

vallen

broertje

broertje

branden

het

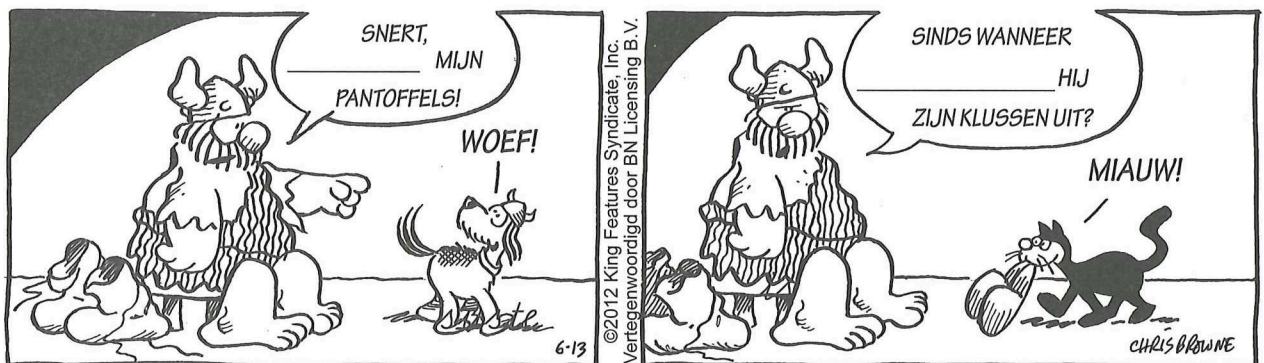
het

3 Vul de juiste vorm in.

- v.t. zien Pas toen _____ hij hoe we naar boven
 v.t. zitten _____ te kijken.
 v.t. volgen Hij _____ onze blik.
 kennismaken 'Ha zo, jullie hebben _____ met Waldo.'
 t.t. kunnen 'Ma ... meester ... hij _____ praten',
 v.t. stamelen _____ ik.
 v.t. zien Ik _____ weer de grote zwarte hond en
 v.t. horen _____ opnieuw die zware stem ...
 t.t. spreken 'Hij _____ ... net als ...'
 v.t. onderbreken 'Ja, net als wij, mensen', _____ meester
 Pluim me.
 t.t. mogen 'Hij _____ of liever,
 t.t. bedoelen ik _____ dat kan toch pratende papegaaien?
 v.t. weten 'Euh ... ja, maar euh, ik _____ niet dat ze echt
 v.t. kunnen _____ spreken.
 → t.t. bedoelen Ik _____ hele zinnen, zinnige dingen ...',
 v.t. antwoorden _____ ik, terwijl ik zenuwachtig
 v.t. worden _____ van de stekende blik in de grote,
 scherpe papegaaienogen.
 v.t. weten 'Ja, dat _____ ik ook niet',
 v.t. zeggen _____ Free.
 t.t. hebben 'Ik _____ er ooit een gezien op de kermis
 v.t. zeggen maar die _____ alleen "getverdemme" en
 "kobbekekraap".'

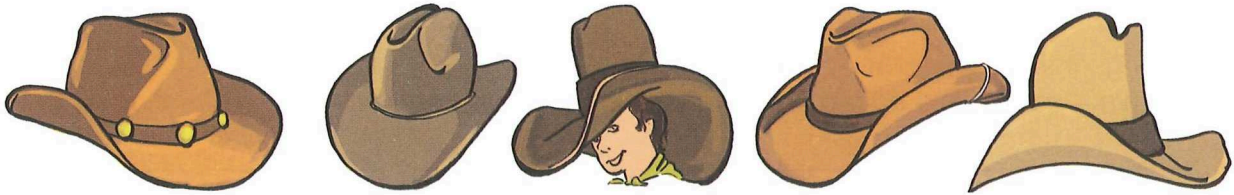
(Uit: *Meester Pluim en het praatpoeder*, Marc de Bel)

4 Vul de juiste vorm van de werkwoorden in de tekstballonnen in: *halen – besteden*.



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 64. Zet eerst een kruisje.

de clown	overeind	verwijten	bruto
de gijzelaar	de cowboy	absolute	afleiden
de smederij	de goal	anderzijds	de cacao
feitelijk	het argument	doorschijnend	de barbecue
de formule	uitgebreid	de maatschappij	cultureel



1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____

Zie spellingweter nr. _____.

Woorden net als _____

Zie spellingweter nr. _____.

_____ woorden

Zie spellingweter nr. _____.

Zie spellingweter nr. _____.

2 Vul aan met *ei* of *ij*.

maatschapp_____ afl_____den _____
 f_____tel_____k _____ g_____zelaar _____
 verw_____ten _____ over_____nd _____
 anderz_____ds _____ smeder_____ _____
 doorsch_____nend _____ uitgebr_____d _____



3 Rangschik de woorden alfabetisch.

clown – cowboys – cacao – barbecue – goal – cultureel

4 Schrijf de woorden correct over en kleur de lange *u* rood.

bruto _____ eventueel _____
 revolutie _____ formule _____
 situatie _____ februari _____
 minuten _____ figuren _____

5 Een horizontale streep staat voor 5 en een verticale voor 1. Dit zal je ook helpen: A = 1, B = 2, ...

||| | ||| | ≡ _____
 ||| ≡≡ ≡≡ ≡≡ ≡≡ — — ≡≡ _____
 || | ≡≡ || — ||| ≡≡ — _____
 | + ≡≡ — ≡≡ ||| — ≡≡ _____

6 Maak woorden met de lettergrepen.

ge – zeld – gij _____
 mij – dienst – nings – ont _____
 ba – Cu _____
 ging – be – drei _____
 we – reis – lijks – hu _____
 pi – ka – tein _____
 mu – le – for _____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

Beginaanhaling

1 _____

2 _____

3 _____

Wat moet je doen bij een beginaanhaling?

1 _____

2 _____

3 _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Eindaanhaling

1 _____

2 _____

3 _____

Wat moet je doen bij een eindaanhaling?

1 _____

2 _____

3 _____



Zie spellingweter nr. _____ .

1 Schrijf de zinnen opnieuw en plaats leestekens en hoofdletters waar het moet.

verscheidene dieren zijn bezig met hun winterslaap zei de natuurgids

de leerkracht zei tegen z'n leerlingen ik denk dat sommigen aan hun winterslaap bezig zijn

waarom houden dieren een winterslaap vroeg nathan

ik weet alles van dieren riep Charlotte

hierop reageerde de leerkracht je mag volgende week een spreekbeurt houden over dieren

de natuurgids zei dat hij dit een mooi initiatief vond

2 Schrijf de tekst van de strip opnieuw, maar nu met aanhalingstekens.

HAGAR DE VERSCHRIKKELIJKE

door Dik Browne



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

de revolutie	inclusief	de adoptie	het succes
de portie	de economie	de/het accordeon	de formatie
de attractie	het effect	de accu	de relatie
concreet	de generatie	de democratie	het accent
de administratie	de productie	de emotie	de computer

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

2 Welke woorden staan hier?

Ze eindigen op *tie*.



3 In deze woorden ontbreekt telkens dezelfde letter. Schrijf de woorden correct op.

economie: _____ omputer: _____

oordeon: _____ inlusief: _____

au: _____ sues: _____

effet: _____ onreet: _____

4 Schrijf de woorden los.

relatiedemocratieaccentrevolutie

generatieformatieconomieadoptie



5 Zoek zo veel mogelijk woorden uit het woordpakket in het rooster. Zoek ↔, ↑ en ↗.

A	B	E	M	O	T	I	E	C	D	G	I	L	Z
V	X	K	C	R	A	I	L	M	N	E	H	S	N
M	K	D	R	U	S	T	E	E	R	C	N	O	C
W	A	T	O	P	E	A	Q	D	S	M	J	U	T
N	C	V	C	F	E	I	S	U	L	C	N	I	P
O	C	O	I	U	Y	R	E	C	D	H	S	Q	Z
E	U	Y	G	E	N	E	R	A	T	I	E	N	A
D	T	P	Y	B	C	D	E	E	F	R	T	Y	D
R	O	N	P	A	S	C	T	C	L	Y	N	V	O
O	P	O	E	V	T	R	U	C	C	A	W	E	P
C	B	T	E	C	P	Y	P	P	O	E	T	A	T
C	L	O	E	U	C	Z	M	W	W	K	O	I	I
A	P	F	Z	Q	B	A	O	T	G	H	J	K	E
B	F	E	Z	Q	X	T	C	E	A	B	V	V	U
E	P	O	I	S	U	C	C	E	S	Z	A	H	U

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

geëindigd	gerimpeld	geautomatiseerd	beademd
geërfd	gearresteerd	georganiseerd	gearriveerd
beïnvloed	behandeld	geamuseerd	geërgerd
getoverd	beoordeeld	gedurfd	geëerd
geïllustreerd	bevrijd	geïnterviewd	gehypnotiseerd

1 Rubriceeroefening



Zie spellingweter nr. _____ .



Zie spellingweter nr. _____ .



Zie spellingweter nr. _____ .

Hoe weet je hoe je die voltooide deelwoorden correct moet schrijven?

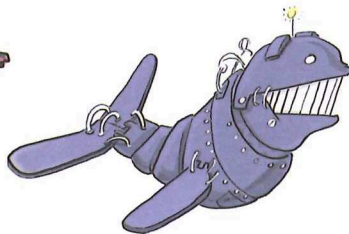
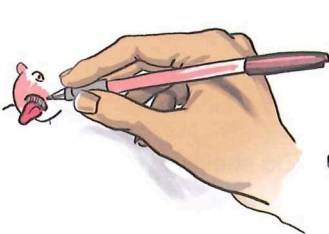
2 Vul het voltooid deelwoord correct in.

- openen In het weekend heeft deze winkel zijn deuren _____.
- imiteren Bekende zangers worden dikwijls _____.
- verkopen Ik heb mijn fiets op de rommelmarkt _____.
- ordenen De boeken staan in de bibliotheek mooi _____.
- antwoorden Heb ik die vraag goed _____?
- accepteren Niet alle nieuwe reglementen worden gemakkelijk _____.
- animeren De monitor heeft de kinderen voortreffelijk _____.
- eten 'k Heb vanmiddag frietjes _____.

3 Vul het werkwoord correct in. Let op! Het gaat nu om alle vormen van werkwoorden.

- scheuren Broer heeft mijn poster _____.
- houden Ik _____ gisteren mijn broer in de gaten.
- dromen Het leek alsof ik alles _____ had.
- doen Ik _____ daarnet de deur dicht.
- worden De wereldkampioen _____ vorige zondag bij zijn
feliciteren thuiskomst door de burgemeester _____.
- denken Ik _____ aan zus die gisteren een uur te vroeg was
terugkeren _____.
- staan Ze _____ (v.t.) zo fier als een gieter op het podium.
- verwedden Ik _____ er een cd om dat ik minstens een keer scoor.
- smaken De boterhammen met pindakaas hebben me uitstekend _____.

4 Noteer bij de tekeningen een passend voltooid deelwoord uit het woordpakket.



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 64. Zet eerst een kruisje.

innerlijk	de lucifer	de receptie	maatschappelijke
wekelijks	het aquarium	de organisatie	de cilinder
betrekkelijk	het quotiënt	oorspronkelijke	(de) verantwoordelijke
de definitie	de lancering	de redactie	de quiz
de elektriciteit	onafhankelijk	redelijke	gemeenschappelijk

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

2 Vul de ontbrekende letters in om een woord uit het woordpakket te vormen.

mtschpplk _____ gmnschpplk _____
 rsprnklk _____ btrkklk _____
 vrntwrdlk _____ rdlk _____

3 De schilder heeft vlekken gemaakt. Welke woorden zitten onder de verf?

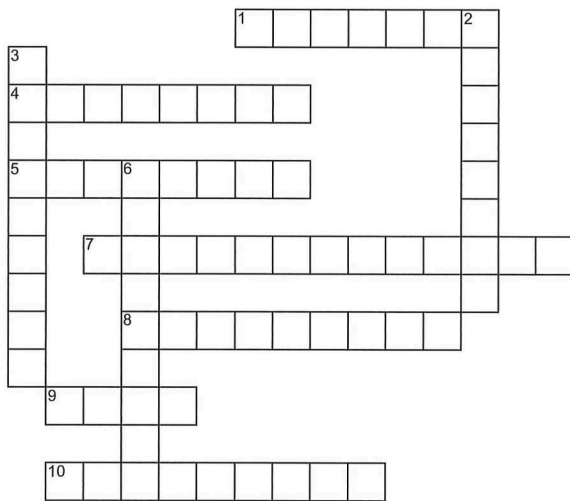
_____ lucifer elektriciteit _____
 _____ quotiënt receptie _____
 _____ aquarium lancering _____



4 Welk woord uit het woordpakket vind je tussen de trefwoorden van het woordenboek?

defensiekosten en dekkingspercentage: _____
 ordeprobleem en oriëntatie: _____
 reactiesnelheid en rechercheonderzoek: _____
 q en quotiënt: _____

5 Vul het kruiswoordraadsel in met woorden uit het woordpakket.

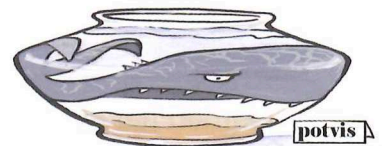


Horizontaal

- 1 staafje met een zwavelkopje dat gemakkelijk ontvlamt bij wrijving langs een ruw oppervlak
- 4 bak met water voor waterdieren en waterplanten
- 5 een omwentelingslichaam bekomen door een rechthoek te wentelen om een symmetrieas
- 7 aan niemand ondergeschikt of onderworpen
- 8 verstand hebbende
- 9 vraag- en antwoordspel, waarbij het antwoord binnen zekere tijd moet worden gegeven
- 10 eenmaal in of om de week

Verticaal

- 2 raad van opstellers
- 3 werpen, afvuren
- 6 inwendig



6 Rangschik alfabetisch.

koninklijk – behaaglijk – letterlijk – feitelijk – openlijk – burgerlijk

redactieraad – elektriciteitspanne – lucifersdoosje – instantie – combinatie – operatie

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

de examens	de taxi	de sfinx	de actrices
de export	de explosie	oké	de expeditie
de expert	het comité	het experiment	de exemplaren
het faxapparaat	perplex	geconcentreerd	de excuses
(het) extra	(de) luxe	de privéjet	(het) maximum

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____



Zie spellingweter nr. _____.

Woorden net als _____

_____	_____	_____
-------	-------	-------



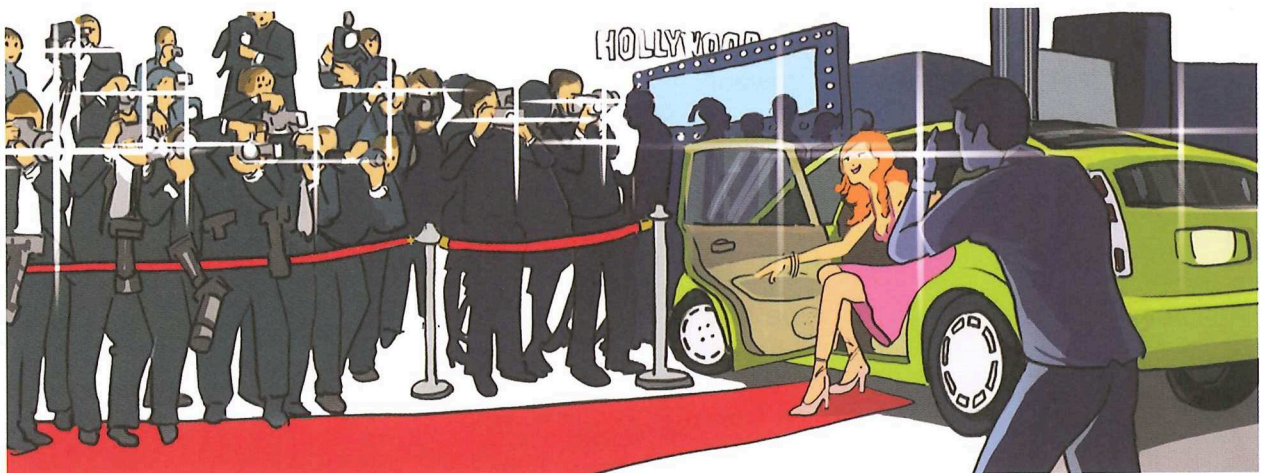
Zie spellingweter nr. _____.

Woorden net als _____

_____	_____	_____
-------	-------	-------



Zie spellingweter nr. _____.



2 Elke stip staat voor een letter. Vul aan, zodat je woorden uit het woordpakket krijgt. Schrijf elk woord correct op.

. . X .	_____	. X . . .	_____
. . X .	_____	. X	_____
. X	_____	. X	_____
. X	_____	. X	_____

3 Maak met de lettergrepen een woord uit het woordpakket.

mum – maxi	_____	mi – té – co	_____
ké – o	_____	mens – exa	_____
vé – jet – pri	_____	con – treerd – cen – ge	_____
cu – ses – ex	_____	pa – ap – fax – raat	_____

4 Rangschik alfabetisch.

sfinx – oké – actrices – comité – geconcentreerd – privéjet



5 Probeer het geheimschrift te ontcijferen!
Dit kan je misschien wat helpen: A = z; B = y; C = x; D = w ...

VCXFHVS = _____
 ZXGIRXVH = _____
 HURMC = _____
 VCKVIG = _____
 KVIKOV C = _____



6 Verbind een woord uit de eerste kolom met een woord uit de tweede en maak zo een nieuw woord. Je mag elk woord maar een keer gebruiken.

taxi •	• gevaar	_____
explosie •	• snelheid	_____
fax •	• secretaris	_____
luxe •	• chauffeur	_____
maximum •	• bericht	_____
privé •	• hotel	_____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

West-Europese na- apen	Sint-Idesbald Midden-Amerika	de oud- leraar	Zuid-Afrikaans Oost-Vlaams
de oud- wielrenner	de zee- egel	de ex- voetballer	de Onze-Lieve-Vrouwekerk
St.-Niklaas	Noord-Ierland	de oud- directeur	mee-eten
Sint-Andries	Zuid-Korea	Zuid-Spanje	de oud- leerling

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

2 Schrijf de woorden over.

Sint-Idesbald _____
 Noord-Limburg _____
 St.-Niklaas _____
 Sint-Andries _____
 Sint-Truiden _____
 Sint-Martens-Latem _____

3 Kleur: - samengestelde aardrijkskundige namen en afleidingen → blauw; - samenstellingen met *ex* en *oud* → geel; - andere samenstellingen → oranje.

Schrijf de woorden op.

Oost-Vlaanderen	ex-mijnwerker	Zuid-Europeaan	West-Vlaming
zeeoorlog	tweeënzeventig	Nieuw-Zeeland	Groot-Brittannië
zonneauto	Zuid-Limburs	oud-voetballer	zee-engte

4 De woorden zijn aaneengeschreven. Schrijf ze correct op.

toeigenen _____ zoeven _____
 exkampioen _____ sintamands _____
 zuid limburg _____ westvlaams _____
 oudbuurman _____ oostazië _____

5 Maak van de volgende woorden een nieuw woord.

waals + brabant → _____
 sint + janshospitaal → _____
 ex + vriend → _____
 auto + ongeluk → _____
 noord + frans → _____
 oud + burgemeester → _____
 wit + russisch → _____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

de machinist	de/het fiche	mysterieuze	de choco
 sociaal	de chef	het stadium	de lunch
het socialisme	de cheque	de douche	het medium
de machine	China	de chocolade	het pension
de/het affiche	provinciaal	de chauffeur	de wereldkampioen

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____

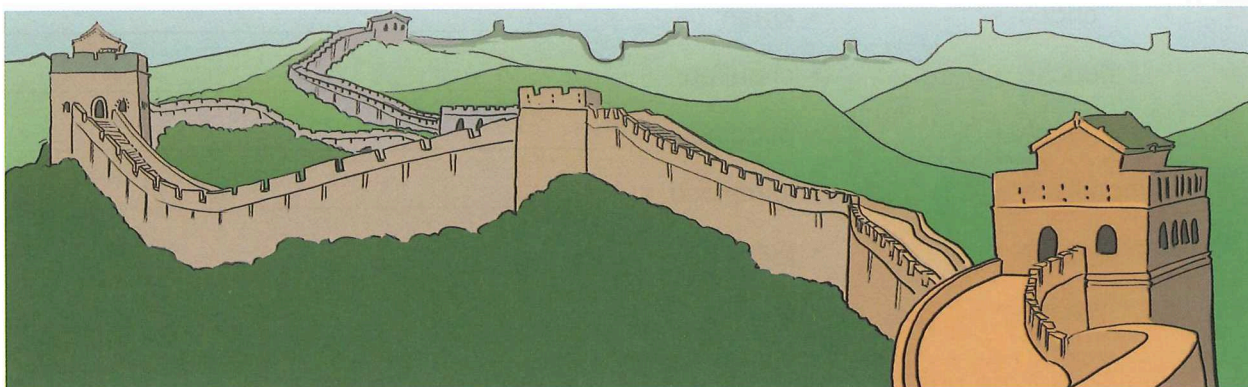


Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .



2 Vul aan met klinkers of medeklinkers tot je een woord uit het woordpakket bekomt.

mstrz = _____ prvncl = _____
 ooae = _____ aie = _____
 mdm = _____ e = _____
 oo = _____ scl = _____

3 Schrijf het passende woord bij de tekeningen.
 chauffeur – affiche – lunch – wereldkampioen



4 Schrijf de woorden in het meervoud!

chauffeur: _____ lunch: _____
 machine: _____ chef: _____
 affiche: _____ stadium: _____

5 Zet je speurneus op en ga op zoek naar de volgende woorden.
 Dit is de sleutel: vis = oe – rg – vg.

	j	e	u	g	d
b	a	b	c	d	e
r	f	g	h	i	j
a	k	l	m	n	o
v	p	q	r	s	t
o	u	v	w	y	z

bu – ru – bd – ve – oj – bd: _____
 vg – ad – bu – rg – bj – bj – ae: _____
 bu – ru – rg – ag – bj: _____
 bu – ru – bj – oj – rj – rj – bd – oj – vu: _____

6 Verbind een woord uit de eerste kolom met een woord uit de tweede en maak zo een nieuw woord. Je mag elk woord maar een keer gebruiken.

choco •	• kraan	_____
douche •	• chauffeur	_____
lunch •	• pudding	_____
chocolade •	• kampioen	_____
vrachtwagen •	• pot	_____
wereld •	• pauze	_____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

de manege	de persoonlijkheid	logeren	het journaal
de publiciteit	de giraf	de bagage	de jury
de seksualiteit	het college	jongleren	de werkgelegenheid
de garage	de mensheid	de mentaliteit	de etalage
de junior	de actualiteit	het horloge	de nieuwsgierigheid

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .



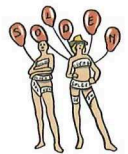
2 Maak woorden uit het woordpakket. Schrijf elk woord correct op.

..... teit _____ heid _____
 teit _____ heid _____
 teit _____ heid _____
 teit _____ heid _____

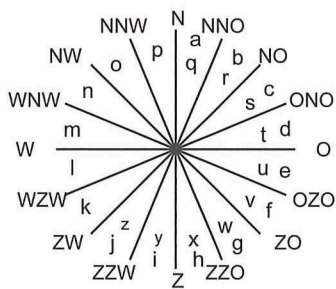
3 Er is verf gemorst! Schrijf de woorden correct op.

etala e _____	unior _____
mane e _____	ury _____
loeren _____	horlo e _____
burnaal _____	br a e _____
colle e _____	ngleren _____

4 Schrijf het passende woord bij de tekeningen.
 garage – etalage – jongleren – horloge – journaal



5 Vind je ook deze woorden?
 Zoeken maar!



NO ONO / NW NNW / W WZW / W WZW / O OZO / ZO ZZO / O OZO = _____

ZW ZZW / O OZO* / NW WNW / Z ZZW / NW NNW / NO NNO* = _____

W WNW / N NNO / NW WNW / O OZO / ZO ZZO / O OZO = _____

6 Vul aan met *heid* of *teit* en schrijf in de juiste kolom.
 omstandig-, moeilijk-, actuali-, bijzonder-, voorzichtig-, vuilig-, activi-, zeker-, universi-

heid	teit
_____	_____
_____	_____
_____	_____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

gezamenlijk het **noodlot** de **chaos** de **dinosauriërs**
enigszins de **echtgenoot** de **catechese** de **verdachte**
 het **lood** de **autoriteit** **geenszins** de **archeologen**
 de **luchtdruk** de **verplichting** de **buitenwereld** **openlijk**
 de **astronauten** **doch** de **toelichting** de **chemotherapie**

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden met _____



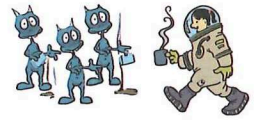
Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

2 Schrijf de woorden uit het woordpakket correct op.



eiparehtomehc: _____ snizsneeg: _____
 sreiruasonid: _____ snizsgine: _____
 soahc: _____ netuanortsa: _____
 ethcadrev: _____ toldoon: _____

3 Vul aan met *cht* of *gt*.

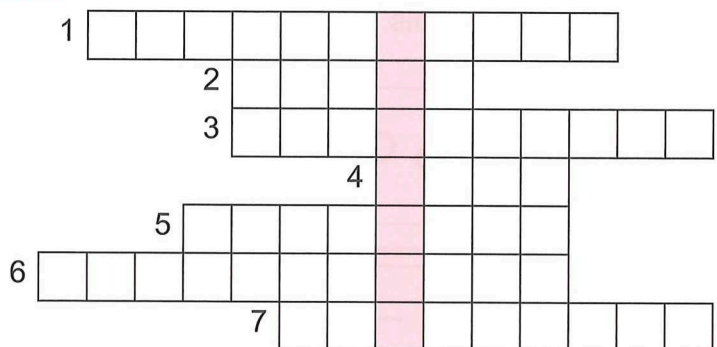
lu✂druk _____ e✂genoot _____
 wee✂ _____ toeli✂ing _____
 verda✂e _____ gehe✂ _____
 verpli✂ing _____ hoo✂epunt _____

4 Vul aan met *t* of *d*.

bui✂enwerel✂ _____ noo✂lo✂ _____
 weeskin✂ _____ huisarres✂ _____
 vertrouw✂ _____ angstaanjagen✂ _____
 maa✂beker _____ teleurgestel✂ _____
 aar✂se _____ Noor✂pool _____

5 Schrijf het woord dat bij de omschrijving past in het rooster. Welk woord lees je van boven naar onder?

- 1 met elkaar
- 2 omvangrijke verwarde en ordeloze massa
- 3 wettige macht, erkend gezag
- 4 maar
- 5 in tegenwoordigheid van het publiek, op voor ieder toegankelijke plaatsen
- 6 oudheidkundigen
- 7 godsdienstonderwijs



6 Rangschik alfabetisch.

geautomatiseerd – miauw – chemische – raceauto – gehypnotiseerd – Australië – applaus

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

1 Vul het werkwoord in. Gebruik je werkwoordschema.

- worden Rijst _____ al heel lang verbouwd.
- zijn 7 000 jaar geleden _____ de Chinezen en de Indiërs al in staat rijstplanten te laten groeien en de rijstkorrels te oogsten.
- verbouwen In die landen wordt rijst nog altijd op dezelfde manier _____.
- belanden Hoe de rijst in Amerika _____, is een ander verhaal.
- lijden Zo'n 350 jaar geleden _____ een schip dat van
- komen Madagascar _____, schipbreuk voor de Amerikaanse kust.
- schenken De kapitein _____ zijn redders enkele zakken rijst.
- ontstaan En zo _____ ook in Amerika een rijstcultuur.
- leren Wij _____ rijst kennen in de middeleeuwen.
- zijn Het _____ rijst die uit Indië kwam.
- Tegenwoordig worden in Europa, de Verenigde Staten en Azië
- gebruiken verschillende technieken _____.

(Uit: *Zonneland* 30, 2000)

2 Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

- worden De eerste rollerskate of 'quad' _____ in de 18e eeuw door de
- ontwikkelen/zijn Belg Joseph Merlin _____. Merlin _____ een
- zoeken enthousiaste schaatser en _____ een manier om ook in de
- kunnen/schaatsen zomer te _____ . Zijn idee om houten
- maken/zijn klosjes onder zijn schoenen te _____ , _____ heel
- hebben/kunnen slim, maar _____ een groot nadeel; hij _____ niet
- draaien/stoppen _____ en _____ .
- worden De eerste inlineskate _____ in 1819 in
- ontwerpen Frankrijk _____.
- komen In 1823 _____ de Engelsman Robert John Tyers met de eerste
- skate met vijf wieltjes.
- blijven/draaien Desondanks _____ het _____ en
- stoppen _____ een probleem.
- bestaan De moderne inlineskate _____ sinds 1980. In tegenstelling tot
- zijn vroeger _____ de moderne skates snel, comfortabel en licht.

(Uit: *De jonge inlineskater*, Chris Edwards)

3 Vul aan! Meester of juf dicteert.

“En _____ jij ook dat de geest van de barones uit de grafkelder zal tevoorschijn komen?, _____ Nelle _____ toen Blinker zijn verhaal _____.

Blinker _____ de schouders op.

“Ik _____ het niet”, _____ hij.

“Ik _____ in elk geval geen fluit van al dat geestengedoe”, _____ Sara.

“Da’s pure onzin! Wat is dit voor een ding, Blinker?”

“Een soort lens”, _____ Blinker.

“Als je die op de telescoop _____, _____ je foto’s nemen van sterren.”

“Ach zo”, _____ Sara.

Ze _____ de lens terug waar ze die _____ en _____ door de kijker.

“Whaaw! Wat leuk ... _____ je es kijken, Nelle!”

“Ffwieuww”, _____ Nelle. “Het _____ wel alsof alles ...”

Blinker _____ het motorgeronk. Sinds zijn avontuur in de pastoriejungle was hij daarvoor heel gevoelig _____.

“Hé, wie we daar hebben!”, _____ Nelle. “Rod en Skunk!”

Ze _____ het tweetal met de telescoop.

“Hihi”, _____ ze. “Het is de eerste keer dat ik hun smoelen van zo dichtbij _____, zonder me ongemakkelijk te voelen.”

“Wat?”, _____ Sara.

Nelle _____ haar gezicht naar haar dove nichtje en _____ in de verrekijker.

“Dat zijn nu de Vampiers waarover ik je heb _____.”

Ze _____ Sara kijken.

“Blinker!”, _____ pastoor Boeck. “Over vijf minuten _____ ik!”

“We komen eraan, meneer pastoor!”, _____ Blinker. “_____ Sara ...”

Maar het meisje _____ in de telescoop turen ...

“Ach, natuurlijk,” _____ Blinker.

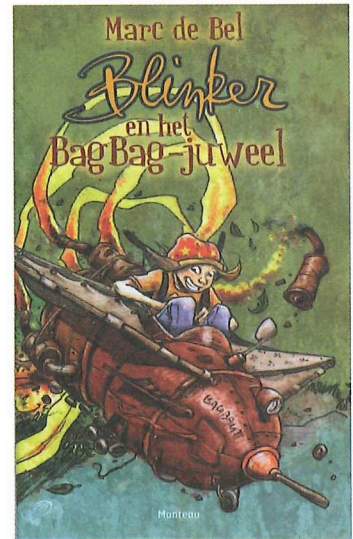
Hij _____ op Sara’s schouder. Maar ze _____ hem haar met rust te laten. Blinker keek niet- _____ naar Nelle. Maar ook zij _____ Sara’s reactie. Haar nicht bleef als _____ door de kijker staren.

“Het _____ wel alsof ze een spook _____ gezien,”

_____ Nelle. Plotseling _____ Sara haar hoofd met een ruk om en keek Blinker en Nelle ontzet aan.

“Wat is er, Sara?”, vroeg Nelle geschrokken.

(Uit: *Blinker en het BagBag-juweel*, Marc De Bel)



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 64. Zet eerst een kruisje.

Brazilië	traditionele	de epidemieën	de poriën
creatief	discussiëren	de moskeeën	de skiër
internationaal	financiële	emotioneel	de patiënt
de reeën	de oriëntatie	industriële	officiële
de concurrent	materiële	(de) revolutionair	de encyclopedieën

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

2 Vervolledig de woorden uit het woordpakket. De klinkers staan al op de juiste plaats.

euioai: _____ eoioee: _____
 eaie: _____ aiiioe: _____
 ieaiioaa: _____ oieaie: _____
 iuiee: _____ eyoeiee: _____

3 Doe zoals in dit voorbeeld: materieel → materiële

financieel → _____ industrieel → _____
 traditioneel → _____ officieel → _____
 materieel → _____ emotioneel → _____



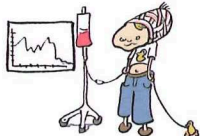
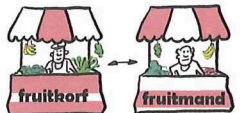



4 Schrijf de woorden in de juiste kolom.

feeën – provinciën – wereldoriëntatie – hygiëne – pygmeeën – leliën

knieën / oliën	zeeën	België
_____	_____	_____
_____	_____	_____

5 Schrijf bij de tekeningen het woord uit het woordpakket dat erbij hoort.

skiër – patiënt – Brazilië – moskeeën – reeën – encyclopedieën – poriën – concurrent

			
_____	_____	_____	_____
			
_____	_____	_____	_____

6 Vul aan met *tie*. Onderstreep de *c* die als *k* uitgesproken wordt.

adop _____ situa _____
 collec _____ attrac _____
 func _____ produc _____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

de **collega's**

de **puppy's**

het **stempellokaal**

de **taxi's**

de **pony's**

de **disco**

de **baby's**

de **farao's**

de **verslaggever**

de **ambtenaar**

de **risico's**

middellandse

de **individu's**

de **drama's**

het **contract**

de **hobby's**

de **firma's**

het **aspect**

de **verkoopprijs**

de **pyjama's**

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden met _____



Zie spellingweter nr. _____ .

2 Maak met de letters een woord uit het woordpakket.

spctae: _____ oacnrct: _____

oicsd: _____ rntbmaeaa: _____

sgllcoea: _____ scrsoii: _____

3 Schrijf de woorden in het meervoud.

taxi: _____ hobby: _____

piranha: _____ firma: _____

nazi: _____ paraplu: _____

nota: _____ individu: _____

affiche: _____ pony: _____

4 Maak met de woorden uit twee kolommen nieuwe woorden (samenstellingen)

verkoop • lands _____

verslag • tent _____

middel • lokaal _____

stempel • geveer _____

feest • nummer _____

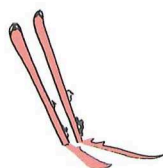
staats • prijs _____

telefoon • secretaris _____

5 Wat is hier gebeurd? Schrijf de woorden uit het woordpakket correct op.

evkoojrtijrsm'scollg's'qicocisb's'gllcoe's'msrbzijqkooxev

6 Zoek de woorden met 's en schrijf ze onder de tekening.



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

de show	het team	Franse	de keeper
de stress	het respect	West-Vlaamse	barbecueën
de collectie	de crash	de jungle	Belgisch
de bulldozer	de drugs	de reactie	Afrikaanse
de logica	het interview	Duits	de ketchup

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____ .

Woorden uit _____



Zie spellingweter nr. _____ .



2 Vul aan tot je een woord uit het woordpakket bekomt.

...e...e... _____ .e...e... _____
 ..a... _____ ...i.a _____

3 Schrijf bij de woordverklaringen het passende woord uit het woordpakket.

doelverdediger bij balsporten: _____
 tropische wildernis: _____
 groep samenwerkende personen: _____
 amusementsprogramma of een (kleine) tentoonstelling: _____
 verdovende middelen: _____
 aanhoudende geestelijke druk, spanning: _____

4 Vul de zinnen aan zoals in het voorbeeld.

Een meisje uit Nederland is een Nederlands meisje.
 Een wielrenner uit West-Vlaanderen is _____
 Een auto uit Duitsland is _____
 Een kaas uit Frankrijk is _____
 Een vluchteling uit Afrika is _____
 Een rok uit Schotland is _____
 Een ijsje uit Nieuw-Zeeland is _____
 Een paella uit Spanje is een _____

5 Inspecteur Morse is terug. Probeer de volgende woorden te ontcijferen. Vraag de code aan je leerkracht!

-. . / .- . / -- . / ... / -. . / ... = _____
 -. . / .- . / .- . / .- . / --- / -- . / .- . = _____
 -. . / --- / .- . / .- . / . / -. . / - / . / . = _____
 .- . / .- / -. . / - / . / . = _____

6 Welk woord past tussen de volgende trefwoorden van het woordenboek? Kies uit: Chinese – Engelse – reactiesnelheid – interviewtechniek

rassentheorie en rechercheonderzoek: _____
 internationaal en invalsweg: _____
 endoscopie en enkeloperatie: _____
 chilipoeder en cholericus: _____

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

Woorden net als _____

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____



Zie spellingweter nr. _____ .



Zie spellingweter nr. _____ .

1 Schrijf de woorden in het meervoud.

zebra: _____	ski: _____
lolly: _____	pinda: _____
kassa: _____	individu: _____
Eskimo: _____	lama: _____
affiche: _____	iglo: _____
pizza: _____	hobby: _____

2 Schrijf de woordgroepen opnieuw, maar gebruik de apostrof.

ik mocht: _____

des winters: _____

het is: _____

Des avonds: _____

zijn boek: _____

zo een: _____

Ik heb: _____

3 De apostrof wordt ook gebruikt voor bezitsvormen.
Doe zoals in het voorbeeld.

- de bretellen van opa → opa's bretellen
- de pop van Vicky → _____
- de zonnepanelen van Ivo → _____
- de slaapkamer van Sara → _____
- het verjaardagsfeest van Mehdi → _____
- de milieuvriendelijke auto van Clara → _____
- de naaimachine van oma → _____

4 Haal de woorden of woordgroepen met een apostrof uit het rooster en schrijf ze op.
Je vindt ze ↔ en ↓.

A	U	T	O	S	A	B	C	D	E
S	U	L	P	A	R	A	P	F	G
G	H	I	J	I	K	L	Y	M	N
A	O	P	Q	R	S	T	J	U	S
D	S	I	X	A	T	V	A	W	A
D	X	Y	Z	T	A	B	M	C	M
I	D	E	F	E	G	H	A	I	M
M	J	K	L	F	M	N	S	O	A
S	P	Q	R	A	S	T	U	V	R
W	I	J	S	C	O	S	Y	Z	G
A	B	S	O	N	A	I	P	C	O
D	F	G	H	J	K	L	M	P	R
W	S	Z	O	M	E	R	S	X	P

horizontaal: _____

verticaal: _____



▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

1 Luister goed en vul de woorden correct in.

Hij _____ me de andere walkietalkie toe.

“Maar jullie _____ hier veel te dicht bij elkaar ...”

Nena en ik _____ elkaar aan.

“Vooruit Alf, _____ jij onder aan de trap staan”,
_____ Free enthousiast.

Ik _____ met de walkietalkie in mijn hand de trap af en
_____ op een van de achtergelaten tonnen zitten.

“Hallo ... hallo, Alf ... _____ je me?” _____

Nena in de walkietalkie.

“Ik hoor je, Nena”, _____ ik.

“Lieve hemel, wat _____ ik je goed, Alf!”, _____

Nena's stem in het kleine maar krachtige luidsprekertje.

“Hallo, Alf, _____ nog es iets! Alf, _____ je me? Alf?”

Ik _____ de walkietalkie uit.

“Ik _____ van jou, Nena”, _____ ik heel stilletjes.

Maar het _____ als een donderslag en _____ duizendvoudig terug tegen
de hoge, grijze muren van de lege, vervallen brouwerij ... Boven aan de trap _____ de
deur van het clubhuis open.

“Wat _____ er, Alf?”, _____ Free. “_____ je ons niet?”

“Toch wel, ik _____ jullie.”

“Waarom _____ je dan niet, knul?”

“Noem me geen knul, Free!”, _____ ik terug.

Ik _____ de walkietalkie op de ton en _____ boos naar de achterdeur.

“Lieve hemel, wat heb jij, man?”, _____ Free.

Nena _____ nu naast Free in de deuropening.

“Ik _____ naar huis”, _____ ik.

“Alf, toe nou, ik _____ het niet zo!”, _____ Free zich.

“Ach”, _____ ik en ik _____, zonder om te kijken.

“Hé, Alf, _____ de walkietalkie mee. Dan _____ we elkaar oproepen
vanavond, vanuit ons bed!”, _____ Free.

Ik _____. Ik _____ dat Free boven op de trap stilletjes tegen Nena
_____: “Wat _____ die opeens? Ik _____ toch maar gewoon knul?”

Nena _____, maar ik _____ het niet.

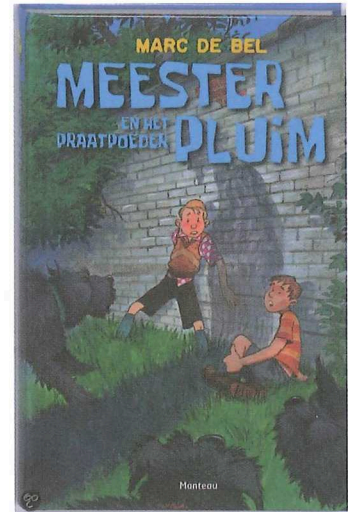
Ik _____ terug en _____ de walkietalkie mee.

“Tot morgen dan maar”, _____ ik kribbig.

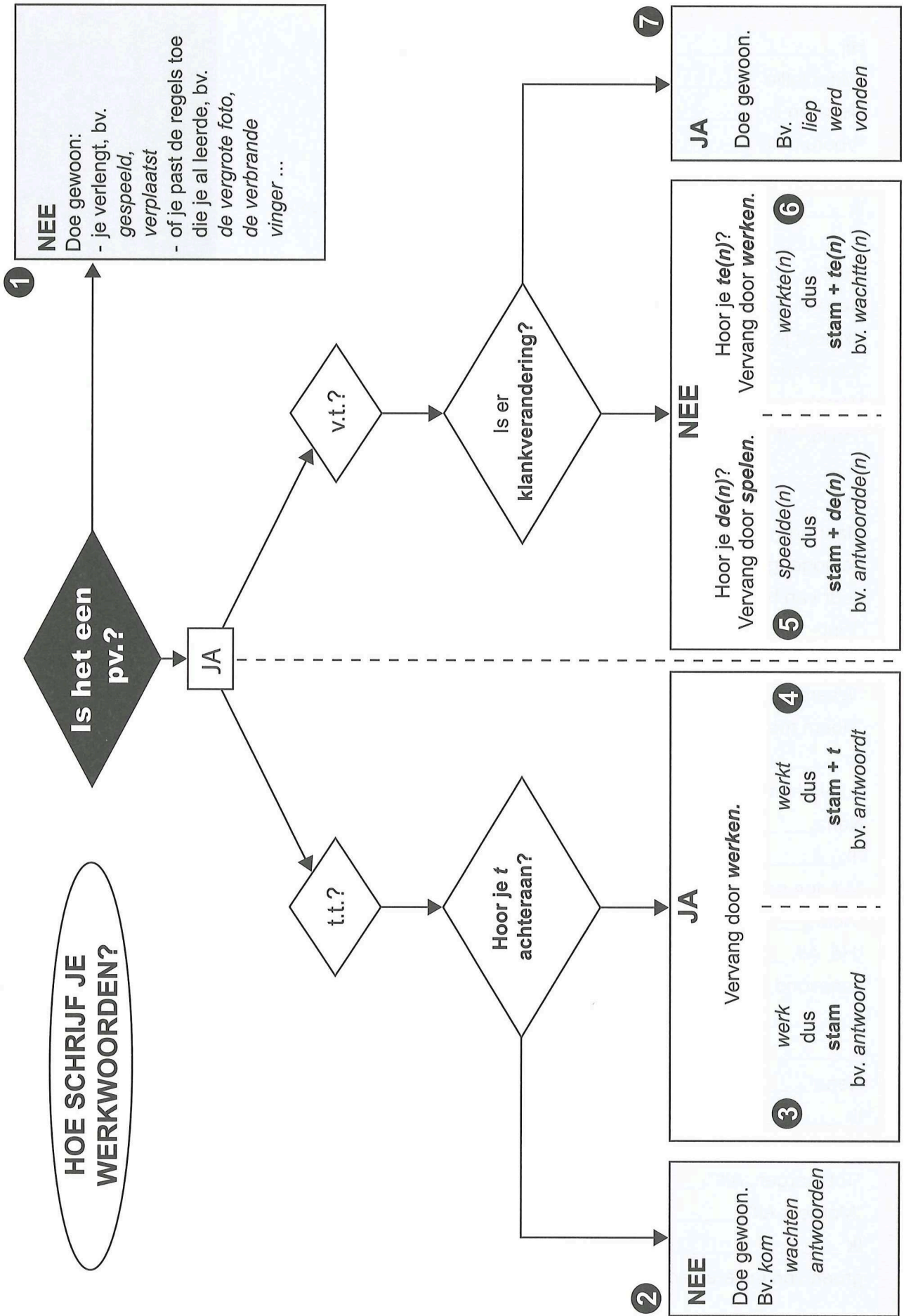
“Tot morgen, Alf!”, _____ Free.

“Morgen, Alf”, _____ Nena

Ik _____ het sombere gebouw door de achterdeur en _____ humeurig en
groen van jaloezie naar huis. Richie was niet in de buurt, gelukkig voor hem ...



(Uit: *Meester Pluim en het praatvoeder*, Marc de Bel)



de champagne	de documentatie	de theorie	zelfstandig
romantisch	de portefeuille	de guillotine	de premier
de deskundige	het dessert	medisch	de medaille
de traditie	logische	de coupé	inwendig
het toilet	democratisch	de bibliotheek	de enquête

1 Rubriceeroefening

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____.

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____.

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____.

Woorden net als _____



Zie spellingweter nr. _____.

Woorden uit _____



Zie spellingweter nr. _____.

2 Vul de woorden aan tot je een woord hebt net als *Belgisch* of *rustig*.
Schrijf het in de juiste kolom.

romant-, log-, democrat-, deskund-, zodan-, krit-, trop-, zelfstand-, med-

Belgisch	rustig
_____	_____
_____	_____
_____	_____

3 Schrijf de woorden uit het woordpakket correct op.

bibliotheek: _____ traditie: _____
 documentatie: _____ theorie: _____
 deurbert: _____ portefeuille: _____

4 Rangschik de woorden alfabetisch. Onderstreep de moeilijkheid in de woorden.

koddig – jeugdig – merkwaardig – bloeddorstig – nieuwsgierig

5 Vul het kruiswoordraadsel in met woorden uit het woordpakket.

A crossword puzzle grid with the following numbered squares:
 1: Row 1, Column 1
 2: Row 1, Column 2
 3: Row 3, Column 1
 4: Row 3, Column 4
 5: Row 4, Column 2
 6: Row 6, Column 6
 7: Row 7, Column 1
 8: Row 8, Column 4
 9: Row 9, Column 3
 10: Row 10, Column 1

Horizontaal

- 1 plaats waar een verzameling boeken is opgesteld
- 5 onderzoek door ondervraging van een groot aantal personen naar bestaande meningen, gewoonten enz.
- 7 erepenning, gedenkpenning, m.n. als prijs of beloning
- 8 afdeling van een spoorwegrijtuig
- 9 wc
- 10 het bijeenbrengen van bewijsstukken

Verticaal

- 2 van binnen zittend, zich binnen in iets bevindend
- 3 eerste minister
- 4 tijdens de Franse Revolutie in gebruik genomen onthoofdingtoestel
- 6 een Frans heerlijk sprankelend vocht

6 Maak met de lettergrepen telkens een politie-woord.

we	o
ri	ta en
ie	reld

tra	
con	tie
cen	

pe	
tie	ra
o	

tie	tra
lus	il

ta	
pres	tie

tie	va
kan	

▲ Klaar? Maak de oefeningen op blz. 61-64. Zet eerst een kruisje.

1 _____

6 _____

2 _____

7 _____

3 _____

8 _____

4 _____

9 _____

5 _____

10 _____

11 _____

16 _____

12 _____

17 _____

13 _____

18 _____

14 _____

19 _____

15 _____

20 _____

21 _____

16 _____

22 _____

27 _____

23 _____

28 _____

24 _____

29 _____

25 _____

30 _____

31 _____ 36 _____

32 _____ 37 _____

33 _____ 38 _____

34 _____ 39 _____

35 _____ 40 _____

41 _____ 46 _____

42 _____ 47 _____

43 _____ 48 _____

44 _____ 49 _____

45 _____ 50 _____

51 _____ 56 _____

52 _____ 57 _____

53 _____ 58 _____

54 _____ 59 _____

55 _____ 60 _____

Kies een of meer vervolgopdrachten. Spreek af met je juf of meester waar je de antwoorden moet noteren. Niet elke opdracht past bij elk woordpakket. Denk dus goed na over de keuze van de vervolgopdracht. Je kunt je juf of meester ook vragen een ander woordpakket te oefenen (anders dan het woordpakket van de week). Als je het schrijven van werkwoorden wil oefenen, kies dan een vervolgopdracht uit de laatste reeks. Je ziet: er is heel wat keuze!

Met deze oefeningen kun je snel aan de slag ...

1 Tweeklanken

Ken je nog de tweeklanken? Bekijk de vorige drie woordpakketten. Schrijf alle woorden met een tweeklank op en onderstreep de tweeklank.

2 Rubriceren volgens klankgroep

We kunnen woorden in een of meer klankgroepen splitsen. Zo bestaat *koekoek* uit twee klankgroepen: *koe* en *koek*. Maak drie kolommen in je schrift en schrijf bovenaan in de kolommen: *een klankgroep*, *twee klankgroepen* en *drie of meer klankgroepen*. Rubriceer de woorden van het woordpakket naar het aantal klankgroepen.

een klankgroep	twee klankgroepen	drie of meer klankgroepen

3 Rubriceren volgens woordsoort

Ieder woord kunnen we indelen bij een woordsoort. Er bestaan trouwens heel wat woordsoorten. Maak vier kolommen in je schrift en schrijf bovenaan in de kolommen: *zelfstandig naamwoord*, *bijvoeglijk naamwoord*, *werkwoord*, en *andere woordsoorten*. Rubriceer de woorden van het woordpakket naar die woordsoorten.

zelfstandig naamwoord	bijvoeglijk naamwoord	werkwoord	andere woordsoorten

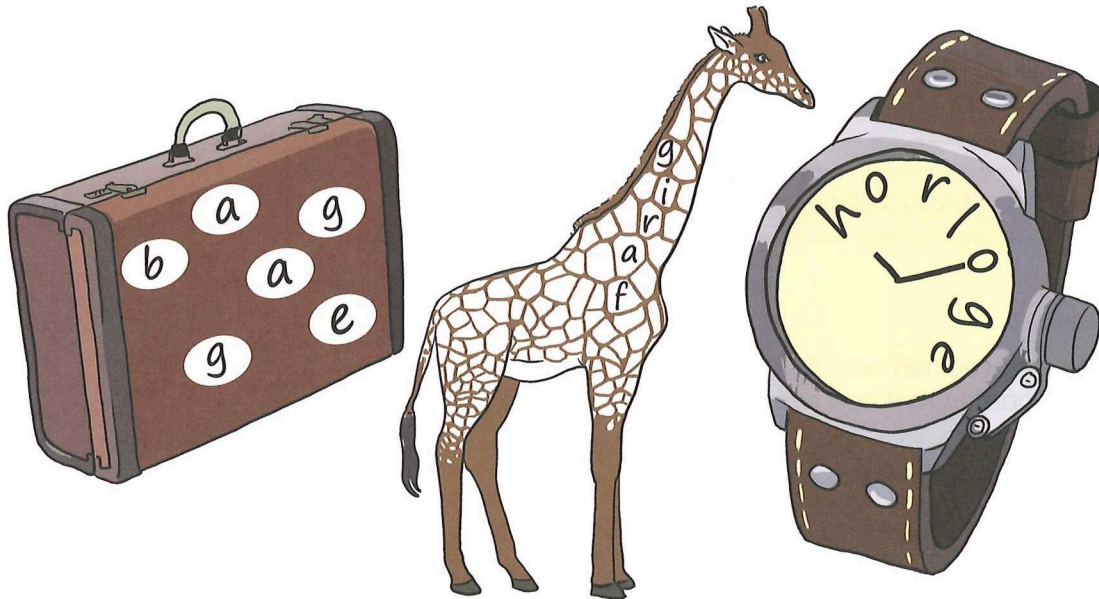
4 Kort verhaal

Schrijf een kort verhaal. Gebruik hiervoor minimum vijf woorden uit het woordpakket. Onderstreep die woorden. Hang het verhaal uit in de klas.

Vervolgopdrachten

5 Creatief tekenen

Kies drie woorden uit het woordpakket en schrijf ze op een creatieve manier. Doe zoals in het voorbeeld.



6 Kleur bekennen

Kies een woord uit het woordpakket. Schrijf het in verschillende kleuren. De moeilijkheid in het woord schrijf je in een opvallende kleur, de rest schrijf je in het blauw. Doe hetzelfde met vijf andere woorden.

Bv.

Duitsland
professor
persoonlijk
aardbol

7 Achterstevoren

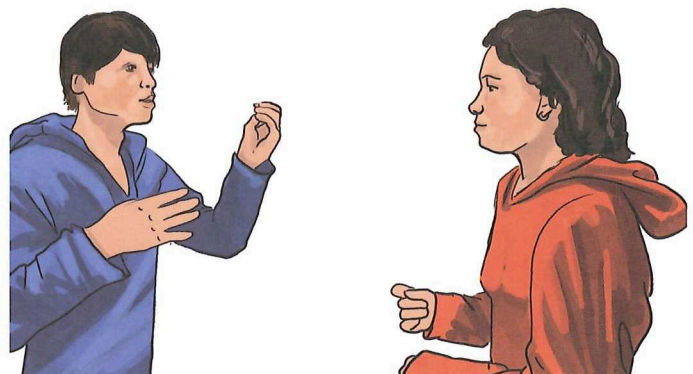
Kies zes pakketwoorden. Schrijf ze van achter naar voren in je schrift. Daarna schrijf je zo nog eens correct.

Doe zoals in het voorbeeld: **elliadem** **medaille**

Met deze oefeningen zoek je een klasgenoot ...

1 Teken en uitbeelden

Teken een woord of beeld een woord van het woordpakket uit. Laat het woord zoeken door een medeleerling. Doe hetzelfde met drie andere woorden.



2 Rebus

Kies drie woorden uit het woordpakket. Maak van elk van die woorden een rebus. Geef de opdracht door aan een medeleerling. Laat het woord zoeken.

3 Kaartjes trekken

Zoek een medeleerling in de klas. Maak elk vijf kaartjes en schrijf op ieder kaartje een woord uit het woordpakket. Breng alle kaartjes samen zodat je een stapeltje van tien woordkaartjes bekomt. Een van jullie neemt een kaartje van het stapeltje. Toon het kaartje aan de andere leerling. Daarna schrijven jullie het woord op. Controleer samen wat jullie genoteerd hebben.



Met deze oefeningen maak je je eigen taalspel. Voorzie wel de nodige tijd ...

1 Geheimschrift

Kies een geheimschrift dat al aan bod gekomen is bij dit of een vorig woordpakket. Zet een aantal woorden om in de codetaal en laat een medeleerling het woord zoeken.

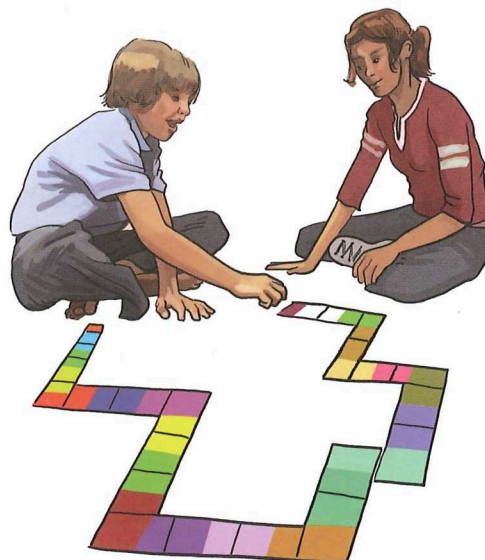
2 Kwartetspel

Maak verschillende groepjes woordkaarten, bv. vier kaarten met woorden net als *fabrikant*, vier kaarten met woorden net als *cola*, vier kaarten met woorden net als *politie*, vier kaarten met woorden net als *choco*, vier kaarten waarbij je de verlengingsregel toepast, vier kaarten met woorden net als *radio*, vier kaarten waarbij je moet verdubbelen, vier kaarten waarbij je moet verenkelen, vier kaarten met woorden net als *heerlijk*, vier kaarten met woorden met *aai*, *ooi*, *oei*, vier kaarten met woorden met *ng* of *nk* ... Teken dan nog bij elke kaart een passende tekening. Ben je met alles klaar, dan heb je een kwartetspel en kun je met de klasgenoten het kwartetspel spelen. Wie heeft de meeste spellingfamilies bemachtigd?

3 Domino

Een samenstelling is een woord dat bestaat uit twee (of meer) goede woorden. Zoek zelf samenstellingen en maak daarmee een dominospel. Als je niet weet wat een dominospel is, vraag het dan even aan je leerkracht. Vraag ook karton en stiften om de woorden te noteren. Voorbeeld:

water-	-loop
loop-	-rek
rek-	-stok



Met deze oefeningen oefen je de werkwoordspelling.

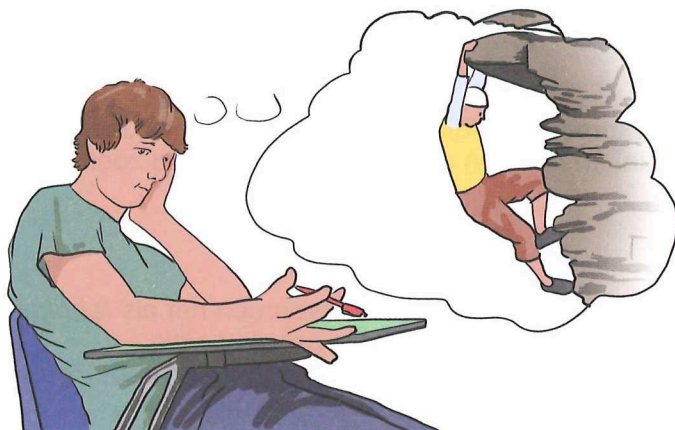
1 Zinnen maken

Kies een infinitief. Maak daarmee een zin en let op de juiste schrijfwijze.
Schrijf de zin opnieuw eronder, maar bouw hem om: nu in het enkelvoud of het meervoud,
in de tegenwoordige tijd of de verleden tijd.
Maak daarna een nieuwe zin ...

Bv. De radio speelt heel hard. → De radio's spelen heel hard.
Ik antwoord niet op dit berichtje. → Ik antwoordde niet op dit berichtje.

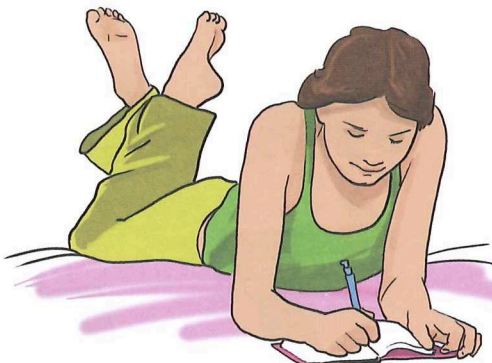
2 Droomverhaal

Wij hebben allemaal onze dromen!
Natuurlijk! Schrijf je eigen droomverhaal.
Zorg dat alle werkwoorden
in de tegenwoordige tijd staan.



3 Wat heb je al gedaan?

We zijn al een tijdje wakker en hebben al heel wat gedaan vandaag!
Schrijf je dagboek van vandaag. Wat heb je al gedaan?
Schrijf het op, natuurlijk in de verleden tijd.



1 Controledictee 1

Blank lined writing area for Controledictee 1.

2 Controledictee 2

Blank lined writing area for Controledictee 2.

5 Controledictee 5



Lined area for writing answers to the dictation exercise.

1 Woorden die je schrijft zoals je ze hoort



Tip: Denk aan de spellingkaart!
Hak en luister goed!

Woorden: hij praat, het dorp, het wiel



1

luister of kijk



2

herhaal en onthoud



3

schrijf



4

controleer

2 Woorden met *ng* of *nk*, *ngt* of *nkt*



Regel: *nk* schrijf je altijd *nk* (zonder *g*): *bank*, *links* ...

Luister ook naar het spellied.

Als je twijfelt, kun je ook verlengen!

Bijvoorbeeld: *doodsbange* dus *doodsbang*, *banken* dus *bank*

Twijfel je tussen *ngt* of *nkt*? Doe de *t* weg en verleng.

Bijvoorbeeld: *denkt*, *denken* dus *denk* + *t* = *denkt*;

mengt, *mengen* dus *meng* + *t* = *mengt*

Net als: De *nk* schrijf je net als in *bank*.

De *ng* schrijf je net als in *ring*.

Woorden: het kettinkje

blinkende

de dierenwinkel

de bangerik

de hangmatten



refrein

Heb je een probleempje
bij het schrijven van een woord,
dan moet je niet panikeren,
want met een liedje
wordt het wat eenvoudiger
om te leren.

strofe over *ng* en *nk*

Op het einde van het woordje *ring*
daar staat een *n* en een *g*.
De laatste klank van het woordje *bank*
is *nk* en dat is zonder *g*.

Als de *ng* of *nk* in het midden staan
dan hoor je het verschil niet goed,
maar als je het woordje langer maakt,
dan hoor je hoe het moet!

3 Woorden met *ig(e)*

Tip: Je hoort een doffe e maar je schrijft *ig(e)*: *rustig, bezig, machtige ...*
We noemen ze *rustig(e)*-woorden.

Net als: De *ig(e)* schrijf je net als in *rustig(e)*.

Woorden: zodanig
wanhopig
eenenzeventig
gelukkig
matig



4 Woorden met *(e)lijk, (e)lijke*

Tip: Je hoort een doffe e maar je schrijft *(e)lijk(e)*: *heerlijke, moeilijke ...*
We noemen ze *heerlijk(e)*-woorden.

Net als: De *(e)lijk(e)* schrijf je net als in *heerlijk(e)*.

Woorden: afhankelijk
feitelijk
kennelijk
respectievelijk
verrukkelijk



5 Woorden met *isch(e)*

Net als: De *isch(e)* schrijf je net als in *Belgisch(e)*.

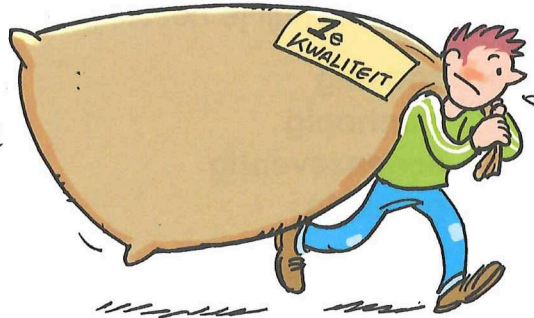
Woorden: biologisch
chemisch
kritisch
tropisch
typisch



6 Woorden met *teit*

Net als: De *teit* schrijf je net als in *kwaliteit*.

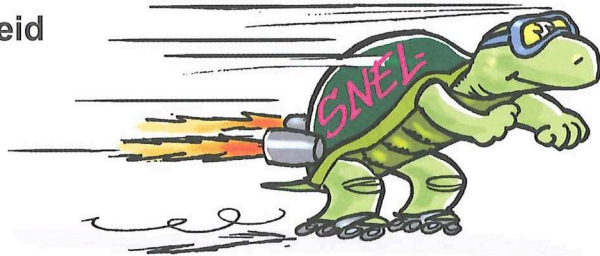
Woorden: de autoriteit
de elektriciteit
de kwantiteit
de nationaliteit
de realiteit



7 Woorden met *heid*

Net als: De *heid* schrijf je net als in *waarheid*.

Woorden: de apartheid
de hoogheid
de schoonheid
de verantwoordelijkheid
de volkgezondheid



8 Woorden met *ueel/uele*

Net als: De *ueel/uele* schrijf je net als in *eventueel/eventuele*.

Woorden: actueel
manuele
ritueel
tekstuele
virtueel



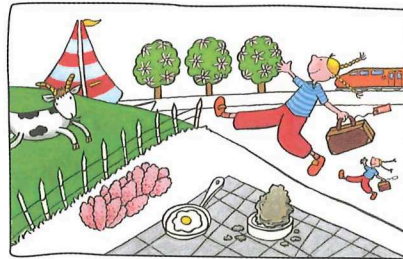
9 Woorden met ei

Tip: De ei begint met een eitje!

ei

Als je een woord in het ei-lied hoort (of op de ei-plaat / ei-brief ziet) dan schrijf je het met *ei*. Simpel toch?

Opgelet! Er zijn nog ei-woorden. Die staan niet in het ei-lied, op de ei-plaat of in de ei-brief. Die moet je ook van buiten leren.



Net als: De *ei* schrijf je net als in *trein*.

Woorden: de *afleiding*, *begeleiden*, *feiten*, het *einde*, *uitbreiden*

Ei-lied Een *ei* zoals in *ei* begint met een eitje!

Vandaag leg ik een *ei*, zei de kip
 en ze legde een *prachtexemplaar*.
 Ze keek ernaar en dacht 'k zag al vaak
 zo'n *ei*, maar ik weet niet goed meer waar.
 Ze nam haar *rugzak* en vertrok.
 Ze zocht de wereld rond.
 Elk woordje werd goed onderzocht
 tot ze heel wat *eitjes* vond.

Ik ga op reis met de trein, zei de *meid* van het plein.
 In *mei* zoekt een *geit* *klei* in haar eigen *wei*.
 Het is geen geheim. Je vindt op de heide geen
 kleine *kei*, ook geen boot met een *zeil*.

Einde.

Ei-brief Beste *mama*,

Ik wil reizen naar het kleinste eiland midden in de zee.
Ik moet dus afscheid van je nemen,
maar m'n knuffels die gaan mee.
Teddy wordt er keizer, en Witje, het meisje, eigenaar
van een mooie villa met een zwembad weliswaar.
Ik geef ze eieren, allebei, ik koop ze op de markt.
Ze lusten ze niet zachtgekookt, maar enkel keihard.
Ik bouw er een paleis met een geheime gang.
Ik speel er allerlei spelletjes en ik kleur er het behang.
Mijn vriendinnetjes zeiden: "Duurt zo'n reis niet wat lang?"
Nu ik erover nadenk, komt die toch nog wat te vroeg,
want een schoolreis van een dag vind ik al lang genoeg.
Ik denk dat ik deze reis een eindje zal uitstellen.
Ik hoop dat je vanavond een verhaaltje zult vertellen.

Liefs,
 Stoere Saar

10 Woorden met ij

Tip: Als je een woord NIET in het ei-lied hoort (of op de ei-plaat of in de ei-brief ziet) of NIET van buiten hebt geleerd, dan schrijf je het met *ij*.

Woorden: gijzelen
het maatschappijbeeld
schijnen
het smeedijzer
het verwijt



11 Woorden met au

Tip: Als een woord in het au-lied of de au-strip komt, dan schrijf je het met een *au*. Simpel toch? Opgelet! Er zijn au-woorden die niet in het au-lied of de au-strip staan. Die moet je ook van buiten leren.

Net als: De *au* schrijf je net als in *saus*.

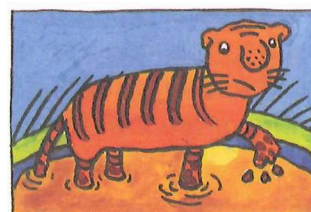
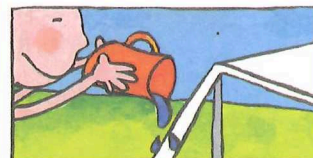
Woorden: de astronautenvoeding
autoritair
de dinosaurus
miauw
de raceauto

Au-lied

*Au! Wat doet dat pijn!
Wat doet dat pijn!
Al die woorden in mijn hoofd.
Alle woorden met een au
stop ik vandaag in mijn hersenpan.*

*Laura heeft de auto van de paus
met blauwe saus overgoten.
En ze pikte ook een veer van
een mooie pauw,
dat vond iedereen wel flauw.*

*In augustus riep een tijger:
"Help me dan!
Er hangt kauwgom uit de automaat
in mijn wenkbrauw!
Ook mijn klauwen zijn vuil en
mijn pels is grauw.
Toe, was me nu maar gauw!"*



12 Woorden met *g* of *ch*

Tip: Twijfel je tussen *g* of *ch*?
Meestal schrijf je *g*!

Net als: De *g* schrijf je net als in *weg*.
De *ch* schrijf je net als in *zich*.

Woorden: ach
de archeologie
de catecheseles
chaotisch
de chemokar



13 Banaanwoorden

Tip: Bij sommige woorden van vreemde oorsprong mag je na de *a*, die soms kort wordt uitgesproken, niet verdubbelen. Die woorden noemen we banaanwoorden. Je moet ze onthouden. Veel van die woorden staan op de banaanplaat.

Net als: De korte *a* in sommige woorden van vreemde oorsprong schrijf je net als in *banaan*.

Woorden: de granaatscherf
de asielzoeker
paradijselijk
het kadaver
anoniem



14 Woorden met *ie* als *i* geschreven (*fabrikant*)

Tip: Je hoort *ie* maar schrijft *i*.

Net als: De *ie* als *i* schrijf je net als in *fabrikant*.

Woorden: literair
minimaal
de kritiek
de subsidieaanvraag
de ticketverkoop



15 Woorden met s als c geschreven

Tip: Je hoort s maar schrijft c.

Net als: De s als c schrijf je net als in *cent*

Woorden: de **decimeter**, de **elektriciteitspanne**, **financieel**,
de **lanceerbasis**, het **percent**



16 Woorden met th

Tip: Je hoort t maar schrijft th.

Net als: De th schrijf je net als in *thee*.

Woorden: het **bibliotheekboek**
de **chemotherapie**
enthousiast
het **theoriegedeelte**
thuis

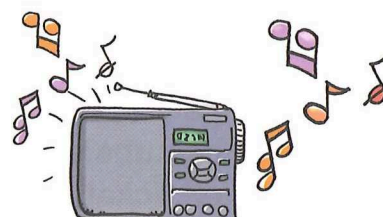


17 Woorden met ie als i geschreven (materiaal en radio)

Tip: Soms hoor je na de *ie* een *j* en dan schrijf je bijvoorbeeld:
+ *materiaal*
+ *radio*

Net als: De *ie* als *i* schrijf je soms net als in *materiaal*.
De *ie* als *i* schrijf je soms net als in *radio*.

Woorden: de **biologie**
de **indianenstam**
de **pensionhouder**
de **socialist**
het **stadionverbod**



18 Woorden met *k* als *c* geschreven

Tip: Je hoort *k* maar schrijft *c*.
Opgelet: accu, accordeon

Net als: De *k* als *c* schrijf je net als in *cola*

Woorden: de **computerspecialist**
contractueel
het **discussieplatform**
de **productieverantwoordelijke**
risicovol



19 Woorden met *s*(*ie*) als *t*(*ie*) geschreven

Tip: Woorden met *tie* noemen we ook politie-woorden.

Net als: De *sie* als *tie* schrijf je net als in *politie*.

Woorden: de **adoptieregeling**
de **documentatiemappen**
de **inflatie**
de **oriëntatietafel**
de **redactieraad**



20 Woorden met *s*(*i*) als *t*(*i*) geschreven

Net als: De *s(i)* als *t(i)* schrijf je net als in *station*.

Woorden: het **weerstation**
het **stationsplein**
het **tankstation**
de **stationschef**
het **werkstation**



21 Medeklinkers in moeilijke woorden



Woorden: de verrassingstaart, de verrader, verrassen,
de stippellijn, de koninkrijken

STIPPELLIJN

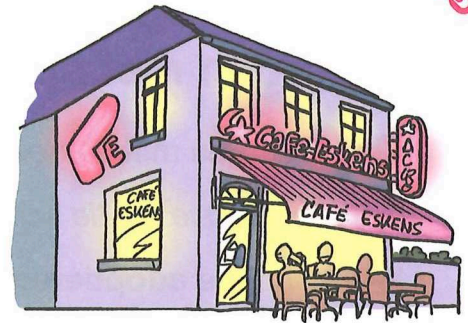
22 Woorden met ee als é geschreven



Tip: Je hoort ee maar schrijft é.

Net als: De ee als é schrijf je net als in *café*.

Woorden: de canapé
de coupé
de paté
de privéchauffeur
het wijkcomité



23 Woorden met bijzondere uitspraak



Woorden: de ambtenarij
beroemdste
dichtste
de erwt
hardste

24 Woorden met ie als y geschreven



Tip: Je hoort *ie* maar schrijft *y*.

Net als: De *ie* als *y* schrijf je net als in *baby*.

Woorden: de babyvoeding
de hobbytentoonstelling
de penaltystip
de ponywagen
de pyjamabroek

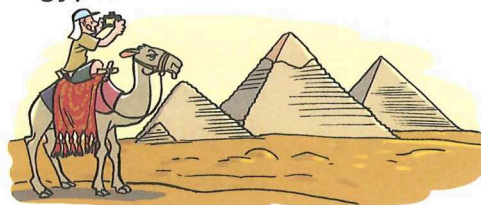


25 Woorden met gedekte *i* als *y* geschreven

Tip: Je hoort een gedekte *i* maar schrijft *y*.

Net als: De gedekte *i* als *y* schrijf je net als in *Egypte*.

Woorden: de Egyptenaar
Olympia
de symboolwaarde
sympathiek



26 Woorden met *ee* als *ai* geschreven

Tip: Je hoort *ee* maar schrijft *ai*.

Net als: De *ee* als *ai* schrijf je net als in *trainen*.

Woorden: de cocktailbar
de container
het trainingsschema

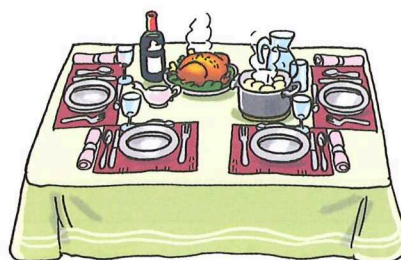


27 Woorden met *ee* als *er* geschreven

Tip: Je hoort *ee* maar schrijft *er*.

Net als: De *ee* als *er* schrijf je net als in *diner*.

Woorden: de dinerpauze
het dinertje

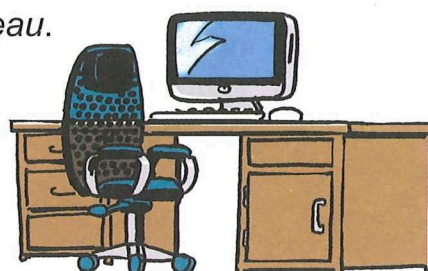


28 Woorden met *oo* als *eau* geschreven

Tip: Je hoort *oo* maar schrijft *eau*.

Net als: De *oo* als *eau* schrijf je net als in *bureau*.

Woorden: de bureautafel
het cadeaupapier
het niveauverschil
het plateau
het tableau



29 Woorden met *oe* als *ou* geschreven

Tip: Je hoort *oe* maar schrijft *ou*.

Net als: De *oe* als *ou* schrijf je net als in *journalist*.

Woorden: de **douche**
het **enthousiasme**
de **journaaluitzending**
de **routeplanner**
de **souvenirwinkel**



30 Woorden met *ai*

Tip: Je moet woorden met *ai* goed onthouden!

Net als: De *ai* schrijf je net als in *militair*.

Woorden: de **documentairemaker**
literair
de **mayonaisepot**
de **militairen**
revolutionair



31 Woorden met *ie* als *i* geschreven (*serieus* en *kampioen*)

Net als: De *ie* als *i* schrijf je net als in *serieus* of *kampioen*.

Woorden: het **ingenieursdiploma**
de **milieudeskundige**
de **pensioenleeftijd**
religieus
het **wereldkampioenschap**



32 (Twee)klank in vreemde woorden

Net als: Vreemde woorden als *clown*, *cowboy* ... zijn leuke woorden die je goed moet onthouden.

Woorden: het barbecuerooster
het/de cacao poeder
het clownspak
de cowboyhoed
de goaltjesdief



33 Woorden met *ks* als *cc* geschreven

Net als: De *ks* als *cc* schrijf je net als in *succes*.

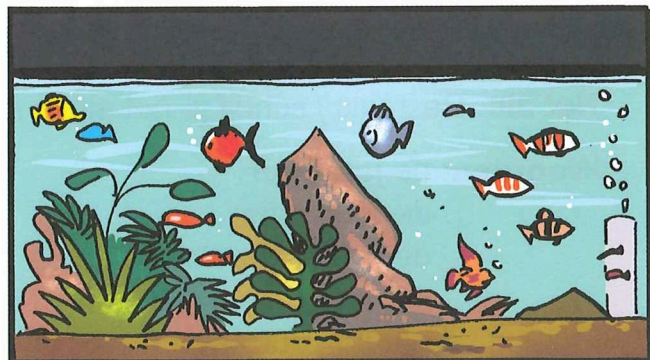
Woorden: accentueren
het accident
de succeservaring
vaccineren



34 Woorden met *k(w)* als *qu* geschreven

Net als: De *k(w)* als *qu* schrijf je net als in *aquarium*.

Woorden: de aquarel
de consequenties
de quizmaster
de quotatie
quoteren



35 Woorden met *ks* als *x* geschreven

Net als: De *ks* als *x* schrijf je net als in *examen*.

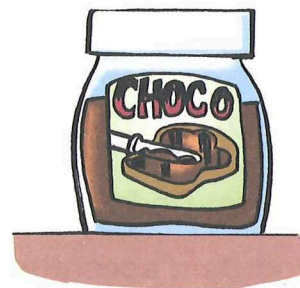
Woorden: de examenregeling
de experimenteerfase
Luxemburg
de maximumtemperatuur
Mexico



36 Woorden met *sj* als *ch* geschreven

Net als: De *sj* als *ch* schrijf je net als in *choco*.

Woorden: de buschauffeur
de chocolademelk
de fichedoos
de grasmaaimachine
de lunchroom



37 Woorden met *zj* als *g* geschreven

Net als: De *zj* als *g* schrijf je net als in *giraf*.

Woorden: de etalagepop
de garagist
de horlogemaker
het logement
de manegehouder



38 Woorden met *zj* als *j* geschreven

Net als: De *zj* als *j* schrijf je net als in *journaal*.

Woorden: de jongleur
de journalist
de juniorensselectie
de jus
het juryverslag



39 Woorden met een *n* (niet uitgesproken, wel geschreven)



Net als: De *n* (niet uitgesproken, wel geschreven) schrijf je net als in *openlijk*.

40 Woorden uit het Engels

Woorden: de drugsverslaafde
het interviewfragment
de teamgeest
het showorkest
stressbestendig



41 Woorden uit het Frans

Woorden: de champagnestreek
het dessertbuffet
het enquêtebureau
de medaillekandidaat
het toiletpapier



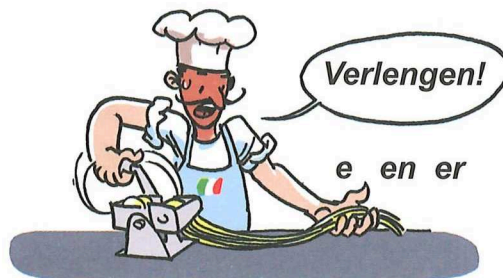
42 Woorden met *-d* of *-t*, woorden met *-b* of *-p*



Tip: Verlengen doe je zo: voeg aan het einde van woord *e*, *en* of *er* toe. Soms zitten *d*- of *t*-woorden in een ander woord verstopt. Bijvoorbeeld: *brandweer*

Regel: *d* of *t* op het einde van een woord? Als je twijfelt, moet je **verlengen**. Dat doe je door het woord langer te maken: *landen* dus *land*, *kaarten* dus *kaart*. Ook als je twijfelt tussen *b* of *p* op het einde van een woord, kun je **verlengen**: *lopen* dus *loop*, *hebben* dus *heb*.

Net als: De eind-*d* schrijf je net als in *hond*.
De eind-*t* schrijf je net als in *tent*.
De eind-*b* schrijf je net als in *heb*.
De eind-*p* schrijf je net als in *pop*.

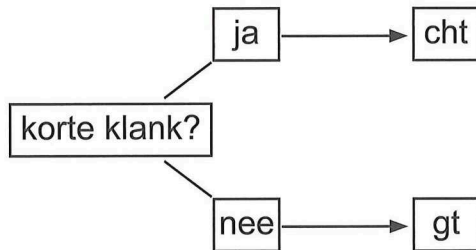


Woorden: doorschijnend, het lidmaatschap,
het miljard, de Noordpool, de teletijdmachine

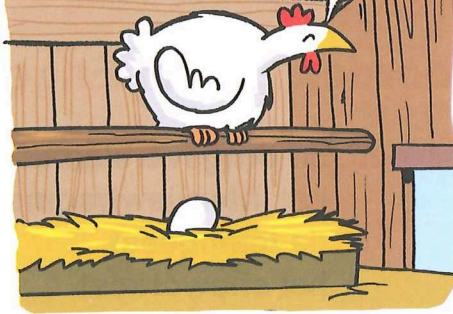
43 Woorden met *gt* of *cht*

Tip:

gt of *cht*?



Let op!
De kip ligt in het hok,
legt een ei en zegt tok tok.



Regel: Twijfel je tussen *gt* of *cht*?

Na een korte klank schrijf je altijd *cht*, behalve in *ligt*, *legt* en *zegt*.

Net als: De *gt* schrijf je net als in *jaagt*.

De *cht* schrijf je net als in *gezicht*.

Woorden: de lichtjaren

machtig

de overdracht

de stichting

verkracht

refrein

*Heb je een probleempje
bij het schrijven van een woord,
dan moet je niet panikeren,
want met een liedje
wordt het wat eenvoudiger
om te leren.*

strofe over cht

*Het woordje nacht heeft c h t
want die a die klinkt heel kort.
Na een andere klank schrijf je g en t.
Zo krijg je een goed rapport.*

*De kip ligt in het hok,
legt een ei en zegt tok tok.
In dit rijmpje hoor je ligt, legt, zegt
die schrijf je toch met g en t.*

44 Verenkelen of verdubbelen



Regel: Hoor je op het einde van de klankgroep een **korte** klank, dan **verdubbel** je de medeklinker.



Hoor je op het einde van de klankgroep een **lange** klank, dan **verenk**el je de klinker.



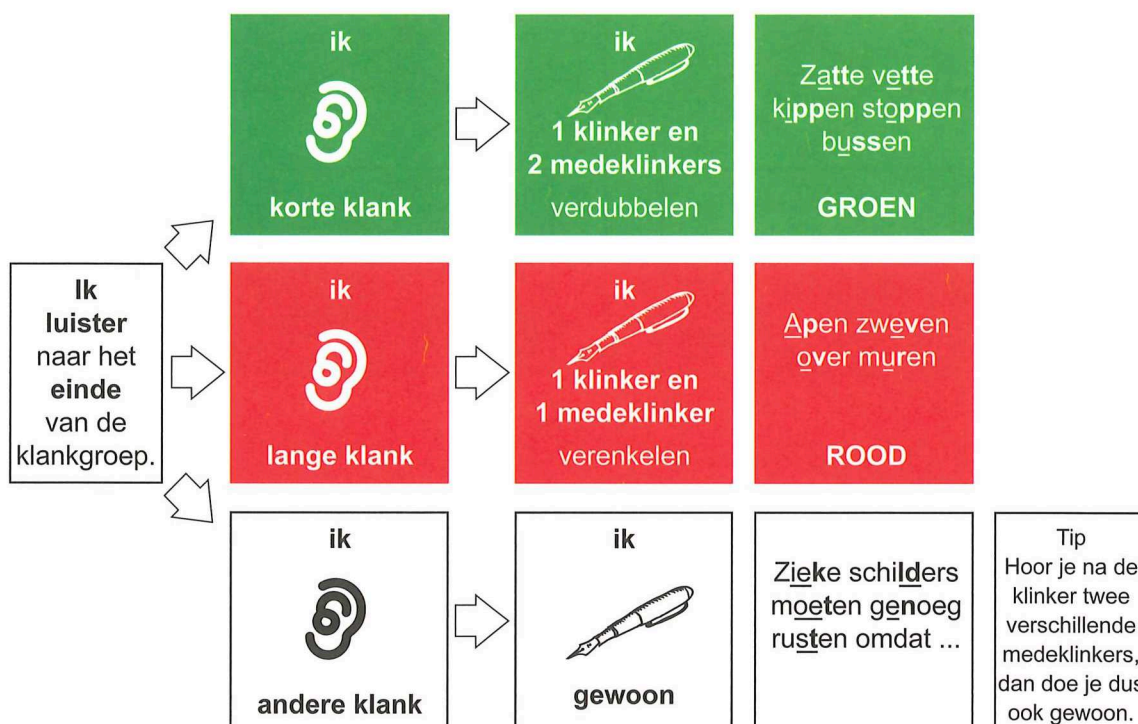
Hoor je op het einde van de klankgroep een **andere** klank, dan doe je **gewoon**.



Net als: Verdubbelen doe je net als in *zatte vette kippen stoppen bussen*. Verenkelen doe je net als in *apen zweven over muren*. Je doet **gewoon** net als in *zieke schilders moeten genoeg rusten ...*

Tip: Hak het woord eerst in klankgroepen. Pas de regel toe op de laatste klank van elke klankgroep! Vergeet niet: klinkers kun je roepen, medeklinkers kun je niet roepen.

Woorden: allerminst, de commissie, de concurrent, Nederlands, uitgenodigd



45 Werkwoorden: de tegenwoordige en de verleden tijd



Tip: Pas het werkwoordschema alleen toe als je de pv. vindt!

De pv. vind je heel gemakkelijk door van de zin een ja-nee-vraag te maken. De pv. staat dan altijd vooraan.

Bijvoorbeeld: Zin: *Ik zweette.*

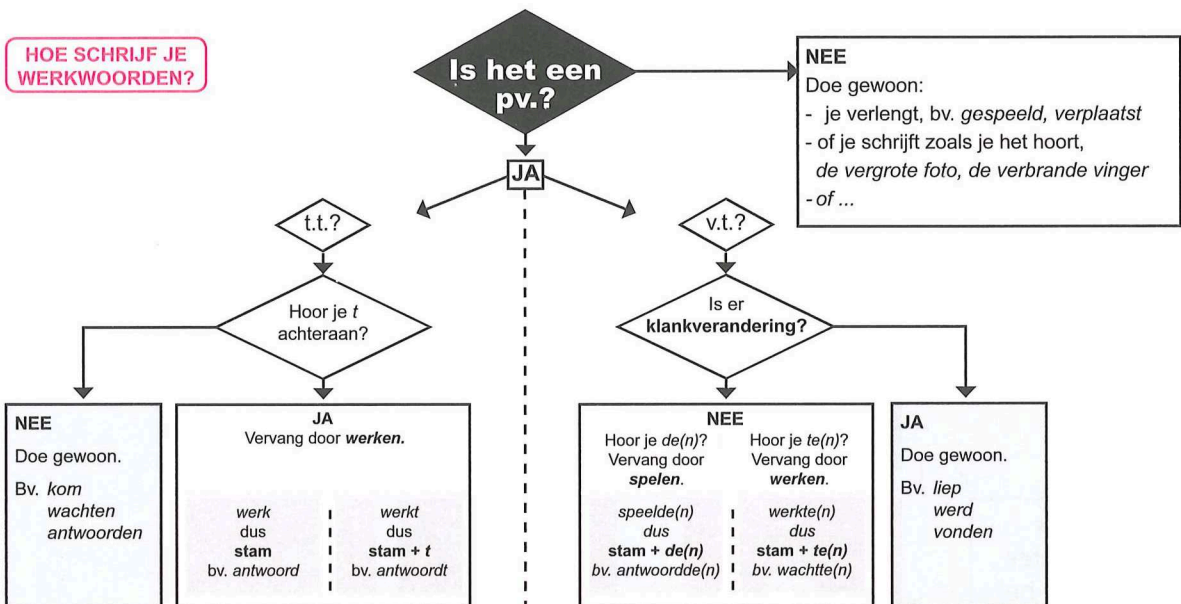
Vraagzin: Zweette ik?

Regel: Volg het werkwoordschema.

Net als: In de tegenwoordige tijd vervang je door *werken*.

In de verleden tijd – zonder klankverandering – vervang je door *spelen* of *werken*.

Woorden: (ik) **verdeel**
 (jij) **vindt**
 (hij) **bestelt**
 (Ann) **deed**
 (wij) **brandden**



46 Apostrof op het einde van een woord



Regel: Na een lange klank *a, e, i, o, u, y* enkel geschreven schrijf je 's. Anders s eraan.



Tip: Let op: na een doffe *e* en *é* schrijf je dus s eraan.

Bijvoorbeeld: *pralines, cafés ...*

Net als: De 's schrijf je net als in *opa's*.

Woorden: de *nazi's*, de *nota's*,
de *paraplu's*, de *piranha's*,
de *ufo's*



47 Apostrof bij het begin van een woord of zin



Regel: Op de plaats waar je letters weglaat, schrijf je een ' (apostrof).



Tip: Bij het begin van een zin schrijf je een hoofdletter bij het eerste volledige woord. Bijvoorbeeld: 's *Ochtends* gaat Ali naar de moskee.

Net als: De ' (apostrof) bij het begin van een woord of zin schrijf je net als in 's *Ochtends*.

Woorden: 's woensdags, 't was mooi,
m'n broer, zo'n file,
'k Ga door!



48 Woorden met trema bij meervoud na *ie*



Regel: Bij woorden met de klemtoon op *ie* schrijf je in het meervoud *ën*. Bij woorden zonder klemtoon op *ie* schrijf je *''n* (trema).



Tip: Als je twijfelt probeer je beide!

Bijvoorbeeld bij *knieën*: /knjen/ dan ''n, of /kniejen/ dan *ën*. We zeggen /kniejen/ en niet /knjen/, dus *knieën*.

Net als: Het trema bij meervoud na *ie* schrijf je net als in *knieën*.

Woorden: de *calorieën*, *drieëndertig*, de *industrieën*,
de *bacteriën*, de *koloniën*



49 Woorden met trema bij meervoud na ee



Regel: Bij woorden met ee op het einde schrijf je in het meervoud *ën* (trema).

Net als: Het trema bij meervoud na ee schrijf je net als in *zeeën*.

Woorden: de *feeënstoet*, de *ideeënbus*, de *pygmeeën*, *tweëntwintig*, de *trofeeën*



met zijn tweeën

50 Woorden met een koppelteken

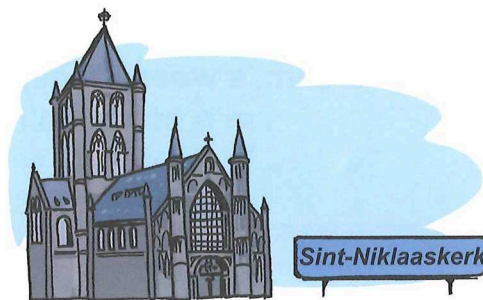


Regel: Je schrijft een koppelteken bij samengestelde aardrijkskundige namen en hun afleidingen. Je schrijft ook een koppelteken bij samenstellingen met *Sint*.

Net als: Het koppelteken bij samengestelde aardrijkskundige namen schrijf je net als in *Oost-Vlaanderen*. In samenstellingen met *Sint* schrijf je het koppelteken net als in *Sint-Niklaas*.

Tip: *O.-L.-Vrouwekerk* schrijf je met twee koppeltekens. Je moet dat gewoon onthouden.

Woorden: het *Onze-Lieve-Vrouwebeeld*, *Nieuw-Zeeland*, de *Noord-Europeaan*, *Waals-Brabant*, *Zeeuws-Vlaanderen*



51 Woorden met trema na i



Tip: Voor een juiste uitspraak plaats je een trema op de e.

Net als: Het trema na *i* schrijf je net als in *België*.

Woorden: de *hygiëne*, *Groot-Brittannië*, *Italië*, *principiële*, de *wereldoriëntatie*



52 Woorden met trema na e

Regel: Na *ge* en *be* schrijf je een trema op de *e* of *i* (niet bij *o* of *a*).

Tip: Je schrijft ook een trema op de *e* van *reële*.

Net als: Het trema na *e* schrijf je net als in *geërfd*.

Woorden: beëdigd
beëindigd
ingeënt
geïnd
geïnteresseerd



53 Woorden met *oud-* en *ex-* gevolgd door koppelteken

Regel: Je schrijft een koppelteken in samenstellingen met *ex* en *oud*.

Net als: Het koppelteken in samenstellingen met *ex* en *oud* schrijf je net als in *oud-leerling*

Woorden: de *ex*-agent
de *ex*-vriendin
de *ex*-zanger
de *oud*-burgemeester
de *oud*-schepen



54 Samengestelde woorden met koppelteken

Regel: Je schrijft een koppelteken (en geen trema) tussen delen van samenstellingen (om uitspraakverwarring tegen te gaan).

Net als: Het koppelteken in samenstellingen (om uitspraakverwarring tegen te gaan) schrijf je net als in *na-apen*.

Woorden: het *auto-onderdeel*
het *mede-eigendom*
toe-eigenen
de *zee-eend*
zo-even



55 Begin- en eindaanhaling



Regel:

Een beginaanhaling:

- 1 Een uitroepteken en een vraagteken schrijf je binnen de aanhaling.
 - 2 Je plaatst geen punt op het einde van een beginaanhaling.
 - 3 Na de beginaanhaling komt er altijd een komma.
- Voorbeeld: "In juni gaan we op zeeklassen", zei de meester.

Een eindaanhaling:

- 1 Voor de eindaanhaling plaats je een dubbele punt.
 - 2 De eindaanhaling begint met een hoofdletter.
 - 3 Alle leestekens (ook de punt) staan binnen de eindaanhaling.
- Voorbeeld: Samira vroeg: "Gaan we dan ook zwemmen?"

56 Aan het begin van de zin en bij persoonsnamen



Regel: Je schrijft een hoofdletter aan het begin van een zin.
De eerste letter van een persoonsnaam schrijf je met een hoofdletter: *Jan, Piet, Karel ...*

Tip: Gisteren gingen Jan en Piet naar de kermis.



57 Namen van (kerkelijke) feestdagen



Regel: Namen van (kerkelijke) feestdagen schrijf je met een hoofdletter: *Kerstmis, Pasen, Pinksteren, Allerheiligen, Allerzielen, Suikerfeest ...*

Tip: Voor Achmed is het een belangrijke dag: het is de start van het Suikerfeest.



58 Aardrijkskundige namen



Regel: Aardrijkskundige namen (straten, steden, landen ...) schrijf je met een hoofdletter.

Net als: Jan woont in de Zeeweg in Rotterdam.
Rotterdam is een grote stad in Nederland.
Door Rotterdam stroomt de Rijn.
De Rijn ontspringt in de Alpen.



Bingel is hét leerplatform voor lagere scholen in Vlaanderen. Met de inloggegevens die je kind van de school ontvangt, kan het **digitaal oefenen en leren**.

Bij bingel hoort ook een **tablet-app: Bingel Raket**. Door een pagina uit dit schrift te scannen, ziet je kind meteen welke opdrachten het op bingel kan maken.

Bingel en Bingel Raket kunnen zowel **op school** als **thuis** gebruikt worden. Je kind krijgt er tips en werkt op een eigen niveau en tempo.

Meer informatie: www.bingel.be – www.bingelraket.be

ISBN 978-90-306-5600-5
513810



9 789030 656005

vanin.be

 **van in**
a Sanoma company